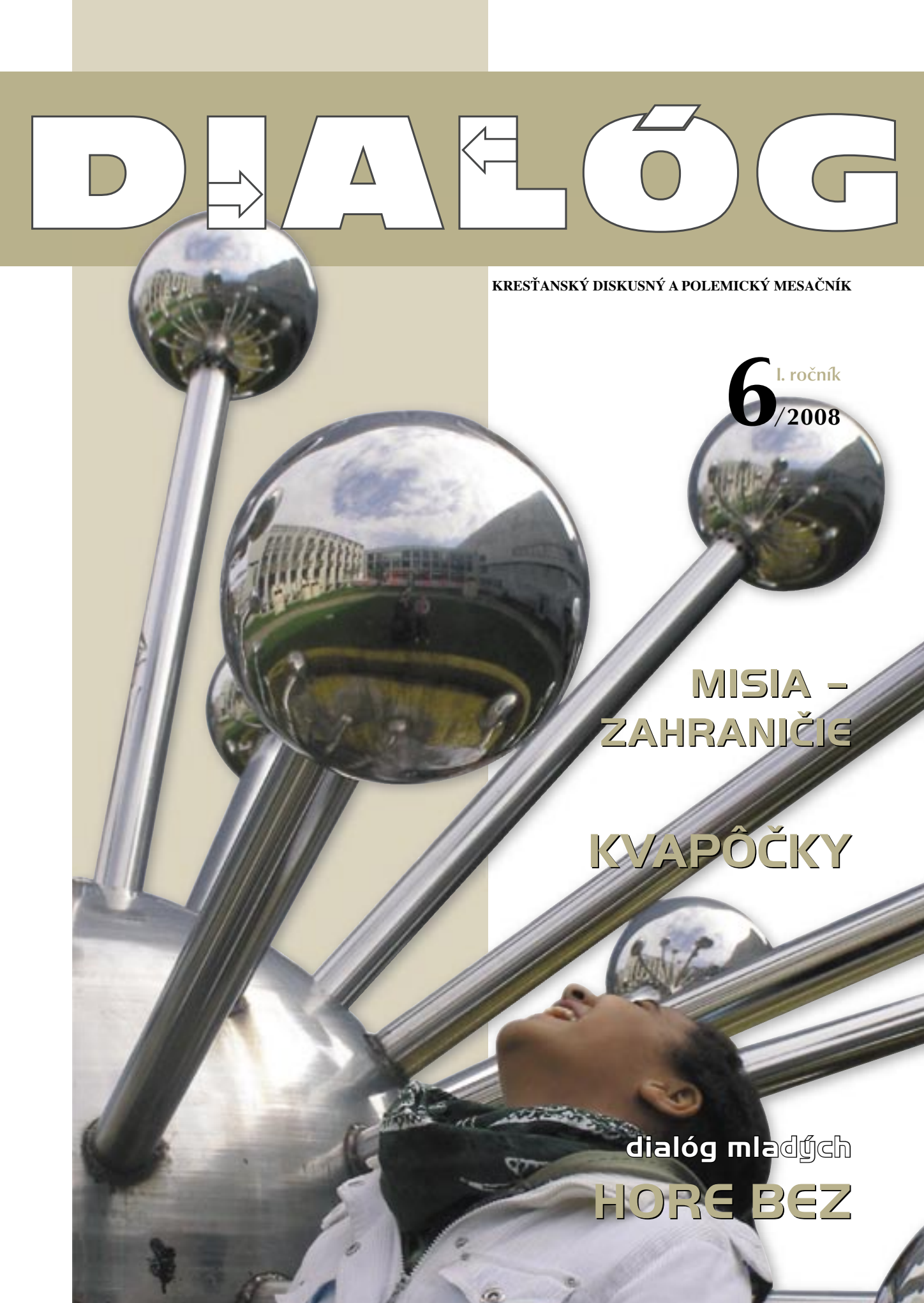

DIALÓG

KREŠŤANSKÝ DISKUSNÝ A POLEMICKÝ MESAČNÍK

6 I. ročník
/2008

MISIA -
ZAHRANIČIE

KVAPÔČKY

dialóg mladých

HORE BEZ

Fotografie na dvojstrane a ilustračné fotografie v čísle:
JANA CAMARA

DIALÓG

Odporúčaná predajná cena 40–65 Sk
(podľa zborových dotácií)

Objednávky v jednotlivých zboroch.

Objednávky v redakcii:
cena + poštovné

**PRIVÍTAME VAŠU POMOC,
KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:**
262 104 1859/1100, špeciálny symbol 1008

Redakčná rada:

Štefan Markuš, predseda (Bratislava)
Tibor Máhrík (Žilina)
Jana Nagajová (Bardejov)
Bohuslav Piatko (Bratislava)
Josef Sýkora (Bratislava)
Rastislav Števko (Levice)

Šéfredaktor:

Bohuslav Piatko
sefredaktor@mesacnikdialog.sk

Vydavateľ:

Media Svatava, spol. s r.o.

Redakcia:

Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 529 57 933
e-mail: dialog@mesacnikdialog.sk
web: www.mesacnikdialog.sk
Gabriel Gajdoš
e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk

Redakcia:

Jana Hlatká
Emil Komárik
Jozef Uhlík
Žilina:
Eva Bechná
Jana Rojková

e-mail na redaktorov v tvare:

priezvisko@mesacnikdialog.sk

Jazyková úprava:

Anna Matláková a Jana Nagajová

Dizajn a grafické spracovanie:

Martin Piatko

Tlač: BB print, Bratislava

Predná strana obálky:

Jana Camara: Zrkadlá sveta

Zadná strana obálky:

Jana Camara: Okno vlaku

Reg. číslo MK SR: 3881/2007

ISSN: 1337-6985

O B S A H

4	SKUTOK BOŽÍ Gabriela Matušíková
6	BOŽIA MISIA Ondrej Garaj
8–16	ZO ZAHRANIČNÝCH MISÍ
17	VEDA A VIERA VI Dalibor Krupa
18–24	AKO KVAPÔČKY PUTOVALI
25	ROZPRÁVANIA Z TAIWANSKÉHO POBREŽIA Miroslav Moravský
27–30	DIALÓG MLADÝCH HORE BEZ

Ved' ja sa nehanbím za evanjelium

Leto mám rád. Vonku je teplo, až horúco, reč sa točí okolo prázdnin a dovoleníek. Na chvíľu sa zmení stereotyp, ľudia sa navštevujú. Na stoloch sa objavuje prvé letné ovocie a večer sa robia opekačky. Všade je plno turistov a na ceste vás predbiehajú veľké motorky.

Letné obdobie je pre nás kresťanov veľkou výzvou. Festivaly, mládežnícke tábory, rodinné podujatia, slovom všetok ten letný pohyb vytvára priestor pre evanjelizáciu. A práve keď sú najlepšie príležitosti, akosi nám viaznu slová v hrdle.

Čo povedať, keď sa zdá, že ľudia už všetko vedia? Každý je svojím spôsobom nábožný. Nie je celkom taktne začať rozhovor na túto tému.

Čo povedať, keď ľudia majú všetkého dost? Média sa snažia udržať pozornosť, zábava beží v plnom prúde, nie je priestor a čas na rozjímanie a hlbavé myšlienky.

Čo povedať, keď veriaci zlyhávajú? Aj oni majú radi peniaze a nevedia si dať rady s problémami. Aj oni sa trápia v manželstve a ich rodiny sú tiež v kríze. Aspoň to tak niekedy vyzerá.

A tu nám prichádza na pomoc výrok apoštola Pavla. V jeho liste kresťanom do Ríma vnímame nadšenie. Objavil čosi, čo má obrovskú hodnotu. Je to evanjelium o Božom Synovi. Toto evanjelium zmenilo jeho život a on teraz cíti dlh povedať to všetkým. Grékom aj barbarom, múdram aj nerozumným. Verí, že evanjelium je moc na spásu pre každého veriaceho bez rozdielu pozadia, vzdelania, kultúry, jazyka. (1,13–17)

Nesmelo sme sa do toho zapojili aj my. Pripravili sme v Hermanovciach tri zážitkové tábory OPÁL. Pre všetkých mladých ľudí z okolia. Spoločné táborenie v prírode, lanové aktivity, nočné túry a ... evanjelium. Rozposlali sme pozvánky a čakali na reakciu. Medzi prvými sa hlásili rómski mládežníci z Hlinného. Postupne prichádzali ďalšie prihlášky. Nakoniec sme mohli slúžiť takmer 50 mladým ľuďom. Evanjelium pôsobilo. A my očakávame zmeny v ich životoch.

Evanjelium je to najlepšie, čo môžeme dať. Nielen na táboroch, ale aj pri bežných rozhovoroch. Ľudia totiž zďaleka nevedia všetko o Bohu. A aj pri bohatom výbere zábavy ich duša zostáva hladná. Máme im čo dať aj vtedy, keď náš život nie je vzorový. My občas zlyháme, ale evanjelium nestráca moc.

Vracali sme sa nedávno z Ukrajiny. Dlhochizný rad áut na hraniciach v Ublí. Turisti a priekupníci, muži i ženy. Všetci povystupovali z áut a krátili si dlhý večer búrlivým smiechom a popíjaním. Môj bielovlasý spolujazdec vystúpil z auta a pripojil sa k nim. Trochu ich to prekvapilo, no zakrátko sa zahlbil do rozhovoru so ženou v strednom veku. Téma – evanjelium. Pomaly som posúval auto ďalej a modlil som sa za neho, aby to slovo padlo do úrodnej pôdy.

Nehanbime sa za evanjelium.

PETER PRIŠTIAK

(Autor je kazateľom v Hermanovciach nad Topľou.)

SKUTOK BOŽÍ

Pred 40 rokmi sa skončil pod pásmi tankov Varšavskej zmluvy (Vojenské zoskupenie európskych socialistických štátov) prvý pokus o slobodnejšie dýchanie vo vtedajšom socialistickom Československu. Bolo to 21. augusta 1968. Tanky „dočasne“ chránili „komunistickú slobodu“ dvadsať rokov. Pod ich ochranou sa v sedemdesiatych rokoch začalo obdobie „normalizácie“, čo preložené do dnešnej reči znamenalo absolútne potlačenie všetkého, čo sa k slobode len približovalo. A práve v tom období sa našli ľudia, čo sa nedali zlomiť, nedali si zobrať vieru v Boha a rozhodli sa rekonštruovať v Bratislave modlitebňu. A že išlo o dielo, ktoré požehnal Boh, svedčí aj to, že na stranu, ktorá zastupovala vtedajšiu moc, postavil veriacu ženu, Ing. GABRIELU MATUŠÍKOVÚ, zo stavebného odboru národného výboru v bratislavskom Starom meste. Dnes učí náboženstvo v Špeciálnej škole pre nevidiacich a slabozrakých v Bratislave. V rozhovore s PETROM KOMRSKOM trochu poodhalila zákulisie výstavby modlitebne.

Čo sa dialo na stavebnom úrade pred 33 rokmi, keď prišla žiadosť o povolenie na stavbu modlitebne?

Bolo to zvláštne, stavať v tej dobe cirkevný objekt, kostol. Mne táto stavba ani neprislúchala, no vedúci si ma zavolať a povedal, aby som to nejako vybavila. Nebolo však žiaduce, aby takáto stavba bola povolená. No už mala súhlas odboru pre veci cirkevné, a tak som to využila. Na úrade, samozrejme, očakávali, že nájdem argument, aby sme stavebné povolenie nevydali. Stačilo povedať, že pracujúci si to neželajú.

Ako bolo vôbec možné v takýchto pomeroch začať zo strany cirkvi rokovanie o stavebnom povolení?

Ing. Milan Jurčo prišiel za mnou a opýtal sa, čo je potrebné na podanie žiadosti. Po krátkom čase všetko kompletne doniesol. Pôvodný objekt bol vojenský lazaret s väznicou. Predložený projekt na stavebné povolenie obsahoval nadstavbu bytu a kancelárie, čo sa zdalo primerané a tak bolo 29. apríla 1975 stavebné povolenie vydané. Avšak v tých časoch do rozhodovania vstupoval uličný výbor, domová správa a rôzni významní ľudia v meste, ktorí takúto stavbu nechceli

pripustiť. Nemohli to však deklarovať verejne, lebo oficiálne bola u nás náboženská sloboda.

Dňa 2. mája 1975 v piatok sa začali stavebné práce výkopom podľa schváleného projektu, no o dva dni boli práce na protest susedov zastavené. Prečo?

Susedia z obytného domu sa sťažovali na zatienenie ich balkónov výstavbou modlitebne, menovite sa pamätám na jednu Rusku, ktorá stále chodila za hygieničkou a žiadala zastavenie výstavby. Bol vypracovaný návrh na skosenie rohu stavby tak, aby sa zatienenie znížilo. Okolo stavby vznikol rozruch, stala sa známou medzi vládnymi a straníckymi orgánmi. Navrhla som, aby sa susedia aj cirkev spoločne dohodli na riešení, ktoré bude vyhovovať obidvom stranám.

Ako ste vy osobne pomohli tomu, že odpor susedov proti stavbe modlitebne sa nakoniec zmenil na súhlas, a namiesto malej prestavby sa postavila veľká modlitebňa s dvojnásobnou kapacitou zhromažďovacích priestorov?

Zvolala som stretnutie na stavbe, na ktoré prišli všetci: domová správa, uličný výbor, susedia, hygienička,

aj tá Ruska. Stavebník prišiel s návrhom, aby sa budova nerozširovala do dvora, ale zapustila do zeme ako nová stavba, ktorá bola pôdorysne trojňasobná. Každý si povedal svoj názor a ja som navrhla, aby sa o tejto dohode – o zmiernení strán stavebného konania, spísala zápisnica. „Zmier“ je právny úkon, ktorý môže byť súčasťou správneho konania aj pri povoľovaní stavby. Je to podobné, ako keď sa dvaja ľudia rozvádajú, ale potom sa dohodnú, že sa dajú opäť dokopy. A aby bol o tom doklad, spíšu dohodu – zmieri. Na stavbe bola spísaná zápisnica zo zmiernu medzi Cirkvou bratskou, zastúpenou inžinierom Jurčom, domovou správou a uličným výborom. Na národnom výbore sa vydalo rozhodnutie o zmierni, čo znamenalo, že stavba môže pokračovať ďalej. Vedúci to podpísal a zdalo sa, že je všetko v poriadku.

Sťažnosti však pokračovali. Tentoraz preto, lebo vraj vrhala tieň na školu stojacu na druhej strane ulice, pretože projekt predstavoval zvýšenie stavby na úroveň budov v ulici.

V skutočnosti neboli triedy zatienené, len jeden kabinet. Povedala som inžinierovi Jurčovi, že musia vypracovať svetelno-technické posudky. Problém bol v tom, že jediní dvaja odborníci, čo

sa touto problematikou zaoberali, boli „vyškrtnutí“ zo strany. Napriek tomu odborníci vypracovali kladné posudky. Svetelné pomery sa dokonca zlepšili, lebo posudky požadovali reflexnú fasádu aj okenné sklá, čo budove dalo efektívny vzhľad. No odporcovia stavby sa odvolali na mestský národný výbor, kde právnik skúmal správnosť dokumentov stavby. Zavolať si ma a hovoriť: „Dočerta, Matušiková, ako ste mohli urobiť zmier, ako ho mám teraz zrušiť, veď to sa nedá.“ Múdre hlavy chceli zrušiť zmier. Pán Boh však nad stavbou držal ochrannú ruku a zmier sa zrušiť nedal. Bol to vtedy prst Boží v Bratislave.

Ako ste ako kresťanka, v súčasnosti učiteľka náboženstva, chápali, svoje poslanie na národnom výbore a aký bol váš prechádzajúci a nasledovný pracovný smer.

Pán Boh ma viedol na toto miesto a žiadal odo mňa len to, aby som poznala zákony a aplikovala ich v prospech ľudí a spoločnosti. Pôvodne som pracovala v projekcii, neskôr v stavebníctve.

Prečo dal túto úlohu vedúci práve vám, keď vám neprináležala? Malo to súvis s Vašou vierou?

Vedúci mi vždy zveroval úlohy, ktoré boli právne zložité. S mojou vierou to súviselo iba v tom, že som ako kresťanka svoju prácu vykonávala poctivo.

Pán Boh používa pre svoje dielo ľudské ruky. Použil rôznych odborníkov, známeho architekta českého pôvodu, Ing. arch. Karfíka, ktorý svojou autoritou vysokoškolského profesora podporil projekt modlitebne a podpísal to potvrdil. Použil riaditeľov

firiem, ktoré dodali materiál a techniku. Vaše ruky poslúžili na opečiatkovanie výkresov zmeneného projektu, v ktorom došlo k zvýšeniu kapacity modlitebne. Boli ste za to, ale aj za iné podobné stavby vo väzení. Ako ste to prežívali vtedy Vy, Vaša rodina a ako to prežívate dnes?

To je zložitá otázka, problém bol v tom, že v aplikácii príslušných predpisov som bola dôsledná a nepodpláťiteľná. Padni komu padni. Mne to potom spočítali. Za čo som bola odsúdená nevedel pochopiť ani veliteľ nápravného zariadenia. Napokon aj tam ma zaviedol Pán. Na pracovisku, kde som vtedy bola sa asi prvý a nadhlo aj poslednýkrát slávil kresťanský Štedrý večer.

(Rozhovor vyšiel aj v bratskom časopise BRÁNA 5-6/2008)

foto: TOMÁŠ KOMRSKA ml.

Ing. Gabriela Matušiková a spoluautor projektu prestavby modlitebne na Cukrovej ul. v Bratislave, Ing. Arch. Jan Komrska

Kto nemá čo povedať, toho nikto nepočúva.

BOŽIA MISIA

ONDREJ GARAJ

(Autor je riaditeľom kresťanského združenia Ježiš pre každého v Leviciach a predsedom Evanjelickej aliancie v SR.)

O misii sme naučení hovoriť a vnímať ju len ako rôzne aktivity kresťanov smerujúce k získaniu ešte nekresťanov za kresťanov. Ale pri bližšom pohľade do Písma zistíme, že misia je hlbší a širší pojem.

Korene misie

Pôvodom kresťanskej misie je sám v dejinách zjavujúci sa dynamický Boh: hovorí, zjavuje sa, tvorí a udržiava svet, posiela svojich prorokov, daroval svojho Syna, aby nás stratených zachránil. V celých dejinách spásy, tak ako ich poznáme v Biblii, zjavuje sa nám Boh ako iniciatívny, sám zo seba vychádzajúci Boh misie, ktorý nechce byť s človekom vo vzťahu „On“, ale „Ty“. Preto má kresťanská misia svoj pôvod v Božej povahe a v Božom konaní.

Ak rozmyšľame o Bohu, tak narazíme na otázku jeho poznania a zjavenia a tým zistíme, že kresťanský Boh je misijným Bohom ktorý sa iniciatívne zjavuje.

Božia misia (Missio dei) má svoje centrum v Ježišovi Kristovi (Gal 4,4). Takže osoba a dielo Ježiša Krista sú bázou kresťanskej misie. Hovoriaci Boh sa zjavuje v zákone Mojžišovom, cez prorokov a v Žalmoch. Vývrcholením Božieho hovorenia je Božia reč v Ježišovi Kristovi. Ježiš Kristus je definitívnym interpretom starozákonného Božieho jednaní. Nie misionár, nie misijný program, ale jedine Kristus otvára oči pre tajomstvo Božie. Obsahom kresťanského evanjelia je smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Apoštolí chápali samých seba ako zvestovateľov Krista, ukrižovaného (I Kor 1,23).

Po nanebovstúpení Ježiša Krista je pokračovateľom misie cirkev Ježiša Krista. Cirkev je teda „misijnou spoločnosťou“ Ježiša Krista. Obsahom kresťanskej misie je zvestovanie evanjelia Ježiša Krista:

„A toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom“ (Mt 24,14). Ale subjektívne je obsahom kresťanskej zvesti spasenie pre odpustenie hriechov. Pritom vzhľadom k Bohu je dôsledkom spasenia pokoj a zmierenie s Bohom, vzhľadom k ľuďom má tiež podobný dôsledok – zmierenie s ľuďmi (Ef 2,14).

Dôsledky pre priority

Vyššie uvedené ponímanie Božej misie má závažné dôsledky pre naše ponímanie cirkvi: cirkev je funkciou Božej misie. Teda nie ako je dnes bežné: misia ako jedna z viacerých funkcií cirkvi. Ďalším dôsledkom tohto ponímania misie

je otázka pravovernosti: testom kresťanskej pravovernosti je primárne verná misia a nie pravá doktrína. Obdobným radikálnym dôsledkom vyššie uvedeného chápania misie pre teologické vzdelávanie je, že hlavným predmetom teológie je misiológia, nie dogmatika, systematika či dejiny dogiem. Podobne pre vedenie cirkvi či zboru v našom kontexte nevyplýva z uvedeného ako hlavná úloha udržanie hraníc vyhasínajúcich pahrieb stagnujúcich zborov, ale misijná a kultúrne relevantná interpretácia evanjelia.

Prejav Božej univerzálnej spásnej vôle s jej špecifickým prejavom sa v Ježišovi je nám dostupný cez svedectvo písomností kresťanskej tradície, najmä Noveho zákona. Tieto texty interpretujú kresťania v rôznych kultúrnych kontextoch, a preto s misiou cirkvi je spätá otázka interpretácie textov a vzťah tejto interpretácie ku kultúre, v ktorej žijú.

Musíme v pokore uznať, že pri čítaní Písma, a v našich rozhovoroch o cirkvi v cirkvi, používame nielen sklené okuliare, ale aj okuliare našej kultúry: výchovy a rôznych predporozumení. Ak to uznáme, ochráni nás to od pyšných polôh výsostných vlastníkov pravdy a pomôže nám to v pokore porozumieť aj pohľadu cez iné okuliare na tie isté miesta v Písme. Zároveň je to pre nás výzvou, aby sme používali aktuálne kultúrne okuliare pri čítaní a výklade Písma. Táto požiadavka je naliehavá nielen pre kazateľov, ale aj pre rodičov. Je naliehavou výzvou súčasnej doby, aby sme používali taký jazyk zvestovania, ktorému ľudia rozumejú – tak ako sa to stalo pri Letniciach. Tento jazyk je zakorenovaný v evanjeliu, ale jeho forma rastie vo svete a pre svet. Novým aktuálnym čítaním Písma môže, a spravidla aj vzniká napätie medzi starým a novým. Aktuálne autority cirkvi túžia zachovať zjavenie a jeho tradičnú interpretáciu neporušenú pre budúcnosť.

Na druhej strane pôsobí Duch, ktorý činí zjavenie Písma neustále živým a novým. Každého, kto sa ponorí do Písma a objavuje staronové horizonty a pritom nekráča svetom so zatvorenými očami, postretne konfrontácia s posolstvom v starom šate a s autoritami, ktoré ho predstavujú. Táto konfrontácia patrí k životu opravdivého dialógu s Bohom aj so svetom.

Dôsledky pre cirkev

Nestor našej cirkvi, Ludovít Fazekaš, poznamenáva: „*Fungovanie kultu s čítaním Písma a jeho výkladom ešte automaticky nezaručuje, že tam hovorí Boh. Aj keď kážeme „Slovo Bo-*

Je naliehavou výzvou súčasnej doby, aby sme používali taký jazyk zvestovania, ktorému ľudia rozumejú.

že“ ešte nemusí automaticky hovoriť Boh, bohoslužby môžu umlčať Slovo. Nielen katolícky kňaz sa môže stať fakírom so svojimi ceremóniami, ale aj protestantský kňaz a kazateľ sa môže stať tárajom so svojím kázaním, ktoré nie je splnomocnenou zvesťou poslaného učeníka. Kde berieme do úst slovo Božie a sami nie sme ním vnútorne pretvorení, tam Boh zanovito mlčí, aj keď prevádzka cirkvi funguje. Boh trestá našu neposlušnosť tým, že prestane hovoriť. Cirkev má privilégiá od Boha len dovtedy, kým je poslušná svojej Bohom danej misii. Boh nedal ani svojej neposlušnej cirkvi privilégium existencie. Ak cirkev nie je poslušná svojmu poslaniu, tak jej Boh odníma privilégium služobníka Slova a stane sa v protestantskom prevedení len tárajom, ktorý stráca moc a nakoniec končí na smetisku dejín.“ Máme byť Bohu vďační

za to, že nedal večné privilégiá neposlušným a aj takto sa prejavuje jeho starostlivosť a dáva obnovné prúdy do dejín cirkvi. Veď aj cirkev bratská vznikla z nedostatku spasenia a nie z nedostatku doktrín. Kto nemá čo povedať, toho nikto nepočúva. Cirkev má len vtedy pravdu, ak táto Pravda premieňa. Pravda cirkvi sa prejavuje v jej premieňajúcej moci. Preto, ak sa vyprázdňujú kostoly a modlitebne, znamená to rozchod ľudí s tým čo počujú pod kazateľňami – začínajú hľadať odpovede na podstatné otázky svojho života niekde inde, len nie pod kazateľňami cirkvi. Preto, ak stagnujeme, je potrebné sa pýtať samých seba, či Ježiš v takej podobe a v takom prevedení, ako ho predkladajú a tľmočia mnohí z tých, ktorí si nárokuje hovoriť jeho menom, je aj Ježišom Novej zmluvy.

Preto je potrebná ekleziológia – ekleziológia otvorenej cirkvi: pravoverná cirkev je cirkev misijná a kultúrne relevantná – schopná prispôbiť sa zmenenej kultúrnej situácii novou kontextualizáciou. Tu je potrebné upozorniť na druhý extrém: kultúrnu povrchnosť. Vzťah cirkvi (jej zvesti) a na druhej strane kultúry (inými slovami vzťah kult a kultúra) musí byť nanovo premyslený a priebežne aktualizovaný. Bez dostatočnej aktualizácie tohto procesu sa cirkev stáva buď muzeálnou spoločnosťou, ktorá pestuje prežitú náboženskú kultúru a nanajvýš poskytuje svojim členom službu prestupových rituálov v jednotlivých životných etapách (napr. krst, sobáš a pohreb), alebo na druhej strane povrchným náboženským show.

Konflikty v cirkvi

Vplyv poňatia misie na cirkev je zásadný – podľa nej sa vyhodnocujú víťazi vo vnútrocirkevnej diskusii a hľadaní. Víťazom je prirodzene ten, koho názor, práca a výsledky zodpovedajú spoločnej misii. Ak nie je v cirkvi mlčky alebo aj formálne a verejne definovaná misia, tak nejestvuje meradlo na víťazný názor alebo čin, a preto každá takáto cirkev končí v hlbokých vnútorných hádkach a konfliktoch. Ak misia nie je zrozumiteľne komunikovaná a známa členom a účastníkom zápasov, tak aj vnútorné nepísané pravidlá cirkvi či zboru (tieto sú dôležitejšie pre praktický život ako písané) degenerujú na pragmatický mocenský nástroj. Zároveň

dochádza k úpadku etiky a moc sa zneužíva.

Život cirkvi sa odohráva v miestnom cirkevnom zbore, ktorý je tým nositeľom života cirkvi (nie sú to orgány a funkcionári cirkvi). Zbor sa stretáva k bohoslužbám. Ich význam dobre vystihol Brueggemann: „Bohoslužby sú miestom, kde ľudia dostávajú nový materiál, či starý materiál vyslovený tak čerstvo, že založí, nasýti, vyživí, nakrmi a dodá legitimitu a autoritu alternatívnej predstave sveta.“

Misia sa deje mimo kostolov a modlitební

V zbore žijú veriaci. Ich kresťanská viera a relevantnosť kresťanstva sa neprejavuje na bohoslužbách, ale v živote mimo kostola a bohoslužobných priestorov. Skutočná bohoslužba začína až vtedy, keď prekróčí prah kostola smerom von. Až tu sa uskutočňuje chtiac alebo nechtiac autentický dialóg viery s kultúrnym a hodnotovým prostredím. Až táto autentická bohoslužba (život mimo bohoslužobných priestorov) je nositeľom kresťanského života. Len Bohom premenení ľudia žijúci evanjeliom vo svojich životných kontextoch tak, že vnášajú hodnoty evanjelia do všetkých oblastí svojho života (rodina, zamestnanie, zábava, oddych, šport atď.) sú skutočným produktom cirkvi. Len ľudia, ktorí konajú v nenáboženskom prostredí ako premenení a evanjeliom ovplyvnení, sú schopní ukázať dôveryhodnosť evanjeliovej zvesti a konať tak misiu cirkvi: zjavovanie Boha v skutkoch lásky.

Ich životy, naše životy, čítajú ľudia, ktorých kdekoľvek a kedykoľvek stretávame ako Písmo a v nich majú objaviť, prečítať niečo z Božieho charakteru.

Aby sme napomáhali tomuto cieľu, je potrebné budovať otvorené zbory aj pre ľudí, ktorí ešte do zboru nepatria s viacdimenzionálnym modelom zborového života, kde okrem liturgických formálnych stretnutí sú aj iné menej formálne stretnutia, a tak je zbor zároveň rodina + predstavenie + domov + na emócie bohaté spoločenstvo + mládež + dorast + besiedka +...atď. s významnou angažovanosťou laikov. S týmto súvisí aj naša nová kultúrna situácia s výzvou na predefinovanie hraníc cirkvi.

Preto misijné a evanjelizačné kampane môžu byť vyvrcholením, špeciálnou priležitosťou, pomôckou alebo doplnkom každodennej misie – Božieho zjavovania sa cez jednotlivých kresťanov, členov zboru. Podobne aj aktivity misijných organizácií, ktoré vykonávajú špecifické misijné projekty, sú síce veľmi dôležité, ale zásadne len pomocnou a podpornou službou existujúcim cirkevným zborom. Je potrebné ju využívať a podporovať, lebo spravidla sa špecializuje na niektoré činnosti, ktoré jednotlivci sami nikdy nedokážu (napr. zahraničná misia, systematická práca s médiami atď.), alebo na ktoré jednotlivé zbory samostatne nemajú kondíciu (napr. vydavateľská činnosť, hudobné podujatia a pod.). Teda rozmanité misijné organizácie môžu byť pragmatickým a efektívnym doplnením, nikdy však nie náhradou misijného života zboru či cirkvi, presnejšie jeho členov.

□

Len ľudia,
ktorí konajú
v nenáboženskom
prostredí
ako premenení
a evanjeliom
ovplyvnení,
sú schopní ukázať
dôveryhodnosť
zvesti evanjelia
a konať tak misiu cirkvi.

Z misie na Ukrajine.

V DIALÓGU 4/2008 sme sa venovali domácej misii, misii na Slovensku s akcentom na zakladanie nových zborov. V tomto čísle sa trochu pozrieme za hranice našej vlasti, na misijné pôsobenie niektorých členov cirkvi bratskej v zahraničí.

ZO ZAHRANIČNÝCH MISÍÍ

*„ZAHRANIČNÁ MISIA
V TOM ČASE
(PRED ROKOM 1989)
PRAKTICKY NEEXISTOVALA
A AJ DOMÁCA MISIA BOLA
SKÔR ZAMERANÁ NA
MISIU VO VLASTNÝCH
RODINÁCH.“*

(JAROSLAV TOMAŠOVSKÝ)

„Naše“ deti zo Santrokofi, juhovýchodná Ghana

SPLNENÝ SEN

JAROSLAV TOMAŠOVSKÝ
(Autor je riaditeľom Wycliffe Slovakia.)

Foto: autor
Medzitulky: Dialóg

Sedím na lavici z hrubých neopracovaných dosák. Všade je tma, okolo hlavy mi lietajú okřídlené termity a vedľa mňa spí malé dagombské dieťa. Jeho mama sa po vyčerpávajúcom dni, strávenom pod horúcim africkým slnkom niekde na trhu, prišla učiť čítať a písať. Pochádza z kmeňa, ktorého abeceda je mladšia ako sú niektorí z vás, čo čítate tento článok. Tento prevažne moslimský kmeň zo severnej Ghany vzdelanie ako také nepovažuje za veľmi dôležité, a už vonkoncom nie vzdelanie žien. Vpredu stojí mladý dagombský učiteľ, ktorý vo svetle petrolejky krivým konárom ukazuje na písmenká napísané na oprskanej tabuli a spoločne s asi dvadsiatkou žien opakuje ich výslovnosť. Som v Afrike len asi druhý týždeň a tak je takáto možnosť zoznámiť sa s prácou našich misionárov veľmi vítaná. Pre tieto ženy je moja prítomnosť nevýslovným povzbudením – považujú to za nesmiernu česť, že niekto zo srdca Európy prišiel až do ich zapadnutej dedinky, aby ich videl a podporil v ich snahe zvládnuť tajomstvo čítania a písania. Mne sa zasa splnil sen – som misionárom v Afrike.

Keď som sa ako 15-ročný stal kresťanom, mojím snom bolo stať sa misionárom a pracovať niekde v Afrike. V tom čase ste však na cestu do Juhoslávie potrebovali okrem dobrého kadrového profilu aj špeciálny SIVÝ pas a pre istotu nechať nejakého príbuzného doma – niečo ako rukojemníka. Do Afriky? Misionár? Nemožné! Aj preto vtedy moje misijné obzory siahali niekam po tabuľu s nápisom LEVICE, čo stojí vedľa hlavnej cesty vedúcej von z môjho rodného mesta. Zahraničná misia v tom čase prakticky neexistovala a aj domáca misia bola skôr zameraná na misiu vo vlastných rodinách. Československo bolo misijným poľom, kam zopár misijných spoločností posielalo literatúru či svojich misionárov a pracovníkov – zväčša ilegálne, respektíve pod iným nadpisom.

Neboli sme pripravení

Aj keď sa v roku 1989 „dvere“ otvorili – po rokoch izolácie sme neboli pripravení pre zahraničnú misiu, a to ani po stránke jazykovej, duchovnej, mentálnej či ekonomickej. Tie otvorené dvere boli skôr pre misionárov zvonka, ale nie pre misionárov od nás von. V tom čase k nám preniklo množstvo misijných pracovníkov „zo západu“. Na niektorých službu dodnes s láskou spomíname, na iných by sme radšej zabudli. Taká je realita. Otázka však je, čomu sme sa z týchto skúseností naučili?

Čo priniesli...?

Myslím si, že najväčším požehnaním boli pre nás tí misionári a tie misijné spoločnosti, ktorí sem nepišli so svojim vlastným konceptom práce, ktorý odkopírovali niekde vo svojej

krajine, ale tí, ktorí prišli slúžiť... tí, ktorí sa nás pýtali, čo potrebujeme, v čom nám môžu pomôcť, tí ktorí mali otvorené oči, uši aj srdcia, aby vnímali nás, našu kultúru, náš jazyk a všetky naše špecifiká a tomu prispôbili i svoju službu.

Postupne sme však ako cirkev začali dozrievať pre úlohu, ktorú nám Pán cirkvi dal, a tou je misia v tom najširšom slova zmysle. Keď mi ako kazateľovi CB v Trenčíne prišlo pozvanie od Wycliffe, dlho som neváhal. Vnímam som, že situácia pre zahraničnú misiu u nás dozrela a my ako cirkev potrebujeme do tejto práce vstúpiť. Vtedy som ešte netušil, že ma táto práca vtiahne celého aj s mojou rodinou.

Mojou prvou úlohou bolo začať šíriť myšlienku zahraničnej misie v zboroch na Slovensku a hovoriť s ľuďmi o potrebe prekladu Biblie. Málokto vie, že vo svete sa dnes hovorí viac ako 6900 jazykmi, ale preklad celej Biblie existuje len v 429 jazykoch. V súčasnosti je vo svete okolo 2250 jazykových skupín, kde ešte ani nezačali prekladať Bibliu. Mnohí z nás si pamätajú, ako ťažko sa v minulom režime zhaňala Biblia a aké riziko sa spájalo s jej pašovaním, či už k nám, alebo do susedného Sovietskeho zväzu. Ale podstupovali sme toto riziko, lebo sme vedeli, že úloha Biblie v živote kresťana i cirkvi je kľúčová. Dnes nie je problém zohnať Bibliu – u nás. No milióny ľudí vo svete túto šancu nemajú. Aspoň zatiaľ nie.

...a čo sme prijali?

Postupne, ako sme vnikli do práce misie, stále viac sme si uvedomovali, že rozbiehame na Slovensku niečo, čo tu dlho nebolo a v čom my sami nemáme veľké skúsenosti. Našou úlohou bolo vytvoriť organizáciu, ktorá by pomáhala miestnym zborom vyslať obdarovaných ľudí do „posledných končín zeme“, kde ľudia ešte nepočuli zvesť evanjelia. Postupne v nás dozrievalo presvedčenie, že by bolo užitočné, keby sme aspoň nejaký čas strávili niekde na misijnom poli. Po niekoľkých neúspešných pokusoch prišlo pozvanie do Ghany. Mnohí sa nás pýtali, či nemáme strach a našli sa aj takí, čo nás nazvali nezodpovednými, že berieme do Afriky triapolročné dieťa. My sme však išli s vierou, že náš Boh je dobrý a mocný a ochráni nás od všetkých nástrah. Nešli sme tam so svojim konceptom práce, ale s odhodlaním slúžiť tým, čo nám Boh zveril. A to sa ukázalo ako správne. Po niekoľkých dňoch, počas ktorých sme sa učili prežiť v Afrike, sme spoznávali prácu Wycliffových prekladateľov Biblie v tejto časti zeme. Nadišiel čas, keď som aj ja sám mohol k tejto práci prispieť. Grafické spracovanie rôznych tlačéných materiálov, štatistický a monitorovací systém pre prácu s moslimskými ženami, práca s audionahrávkami Markovho ➤

evanjelia v 4 jazykoch, tréning domorodých pracovníkov vo využívaní rôznych softvérov... to sú len niektoré z výziev, ktoré predo mňa práca v misii postavila.

Tímy prekladateľov Biblie do jazykov Sele, Sekpele, Siwu a Tuwuli, - juhovýchodná Ghana

Wycliffovi prekladatelia Biblie

Keď niekomu poviem, že pracujem v organizácii Wycliffovi prekladatelia Biblie, jedna z prvých otázok je: „Koľko Biblií ste už preložili?“ Mnoho ľudí si myslí, že naša práca sú hodiny a hodiny strávené niekde nad knihami a za počítačom. Ale naša práca dnes neznamená, že my prideme a preložíme Bibliu, my naučíme ľudí čítať a odovzdáme im naše kresťanstvo spolu s našou západnou kultúrou. Naša misia spočíva dnes v dialógu – ako, verím, aj tento časopis. Práca prekladateľov Biblie je veľmi komplexná. Čo robíme alebo na čo sa zameriavame? V prvom rade je potrebné zmapovať nepreskúmané oblasti a zistiť jazykové zloženie obyvateľstva. Prebieha to asi tak, že skupina vyškolených prieskumníkov chodí po dedinách a komunikuje s ľuďmi. Pomocou nahrávok a rôznych analytických metód zistí, koľko jazykov a koľko dialektov je v danej oblasti, aké sú veľké tieto skupiny a na záver navrhne ďalšiu stratégiu pre skúmanie týchto jazykov a preklad Biblie do nich. Potom prichádzajú na scénu odborníci na lingvistiku. Veľmi dôležitou súčasťou týchto tímov sú domorodí spolupracovníci. Oni sú totiž tými skutočnými expertmi na svoj jazyk a veľkú časť práce robia práve oni – misionári sú ich odborní poradcovia či školitelia. Tieto tímy sa snažia analyzovať daný jazyk a vytvárajú preň abecedu, gramatiku, slovník a rôzne učebnice. Odborníci na alfabetizáciu sa snažia domorodcov naučiť čítať a písať, ale zároveň ich učia, ako majú toto tajomstvo čítania odovzdať ďalej. Preklad Biblie je tiež prácou tímu, kde vyškolení domorodci pod vedením našich misionárov robia prvý koncept prekladu, ktorý sa potom niekoľkokrát opravuje a upravuje, kým je pripravený pre tlač. Vytlačenie Biblie však naša práca nekončí – je potrebné ju dostať do života ľudí. To môže byť formou hudby – mnohé tieto kultúry sú veľmi muzikálne a tak pomáhame domorodcom vytvoriť ich vlastný štýl duchovných piesní, ktoré by oslovovali ich krajanov. Inokedy sú to audio nahrávky Nového zákona, ktoré slúžia pre analfabetov či tých, pre ktorých

je čítanie niečím veľmi neprirodzeným. Ďalším spôsobom sú videofilmy zobrazujúce život Pána Ježiša, či životy patriarchov. Spôsobov je mnoho, no vždy sa snažíme o to, aby sme sa dostali čo najbližšie ku kultúre i možnostiam danej komunity, či národa.

Dostať sa k človeku

Naša misia sa musí týkať celého človeka – nielen jeho hlavy, preto mnohé naše projekty sa začali kopaním studní, rozvojom potravín v oblastiach postihnutých živelnou pohromou, zdravotnou či sociálnou pomocou – jednoducho tým, čo bolo treba, aby si získali dôveru obyvateľstva. Preklad Biblie, rozvoj jazyka a vzdelania je len časť našej práce. Niekde pomáhame so zdravotnou starostlivosťou, niekde zasa učíme ľudí čosi pestovať či obchodovať a inde učíme ako zvestovať evanjelium, zakladať zbory a vychovávať učeníkov. Medzi našimi misionármi nájdete viac ako 100 profesií a prekladatelia Biblie sú len niektorí z nich.

Prešlo takmer 19 rokov slobody a v našich zboroch vyrástla nová generácia mladých ľudí. Sú to ľudia, ktorí milujú Pána Boha, sú vzdelaní i jazykovo dobre vybavení, majú skúsenosti s ľuďmi z iných kultúr a nemajú obavu vzdať sa „is-tôt“, ktoré im domáca krajina poskytuje. Najlepšie, čo môžeme ako cirkev urobiť, je postaviť sa za nich a podporovať ich v ich službe, aby priniesli evanjelium aj za náš horizont. Ak naozaj veríme, že Pán Boh nám nikdy nevezme viac, ako nám napokon dá, potom je nanajvýš rozumné všemožne podporiť mladých misionárov. Argument, že aj na Slovensku je dost práce, neobstojí – veď keby si niečo podobné povedali prví kresťania v Jeruzaleme, tak by evanjelium sotva zasiahlo naše končiny. Ak niekto povie, že Slovensko je misijným poľom, tak budem súhlasiť – je poľom, na ktorom sa rodí nová úroda misionárov a mojou túžbou i cieľom je pomôcť im a ich zborom v napĺňaní poslanca, ktoré im Boh zveril.

Cez „posledné končiny zeme“

Dovoľte mi jedno svedectvo na záver. Mladý manželský pár prežil túžbu pracovať v misii. Ich kazateľ im povedal: „Kto bude namiesto vás viesť mládež?“ Ich neveriaci rodičia povedali: „Čo je to za Boha, ktorý nám berie deti a ženie ich do šialenstva, aby niekde v Papue Novej Guiney prekladali kani-balom Bibliu?“ Títo mladí ľudia dlho váhali – mali strach, že ich miesto v zborovej práci zostane prázdne a ich rodičia sa ešte viac zatvrdia voči Bohu. Ale napokon Boží hlas zvíťazil a oni s vierou vykročili na Jeho cestu. Po niekoľkých rokoch, keď už prebiehal preklad Biblie a niektorí z domorodcov prijali Pána Ježiša, prišiel deň narodenín misionárkinej matky. Vybrala sa preto, aby jej z mesta zatelefonovala. Keď sa domorodé ženy dozvedeli, kam ide, vyhlásili, že pôjdu s ňou. V jednom momente telefonátu potom poprosili misionárku, aby preložila matke to, čo jej chceli povedať – povedali: „Viete, Boh veľmi miloval svojho Syna, ale ešte viac asi miloval ľudí, lebo Ho poslal na svet. Aj vy určite milujete svoju dcéru, ale nás asi milujete ešte viac, lebo ste nám ju poslali. Ste ako náš Boh – ďakujeme vám, že ste nám ju poslali, lebo teraz aj my môžeme vedieť o tom, ako nás Boh miluje.“ Po týchto slovách sa matke naplnili oči slzami a v ten deň odovzdala svoj život Bohu. Niekedy najkratšia cesta k srdcu našich najbližších vedie cez „posledné končiny zeme.“ ■

Malý rybár od jazera Volta-Akosombo - juhovýchodná Ghana

Ťažká práca afrických žien, severná Ghana

Výjazd za ľuďmi z kmeňa Tampulma, severná Ghana

Dievča od rieky Volta, severná Ghana

REFLEXIE Z KENE

MÁRIA UHLÍKOVÁ a LÝDIA MELNOVÁ

(Po dva roky za sebou počas leta misijne pôsobili v Keni.)

foto: CAULENE BUSSARD:
Maria a bábätko
Maria Lulu

foto: CAULENE BUSSARD:
Lýdia a dvojčky Mungai
a Kamau

V tejto zostave sme sa už po druhýkrát vybrali ako dobrovoľníčky pomáhať do Afriky. Náš cieľ – detský domov a škola Children's Garden v Kawangware. Je to jeden z mnohých slumov, ktoré obkolesujú Nairobi a tvoria tak neprehliadnuteľný protiklad k tomuto vyspelému a moderne vybudovanému hlavnému mestu Kene. Detský domov a škola existujú vďaka domácim i zahraničným misionárom a sponzorom a založil ich Moses Ndung'u pred ôsmimi rokmi. Začal učiť päť detí pod holým nebom, dnes ich má škola 150, 11 učiteľov a v domove žije vyše 100 opustených detí. Väčšina z nich sú siroty, ktorých rodičia zomreli na následky AIDS, alebo boli týrané, či sexuálne zneužívané. „**Detská záhrada**“ je skutočným zázrakom viery. Hlásia sa ku kresťanským hodnotám, učia deti hľadať osobnú vieru v Boha, dávajú deťom nádej do budúcnosti cez vzdelanie a vzťahy. Tri mesiace sme boli za Slovensko súčasťou tohto projektu aj my. Pracovali sme s malými deťmi, doučovali školákov, ošetrovali zranenia, vodili deti do nemocníc, viedli osobné rozhovory, a občas sme učili aj v škole. Snažili sme sa duchovne a materiálne prejavovať našu lásku a lásku ľudí, ktorí veľmi intenzívne stáli za nami. Cestu do Kene vnímame ako Boží dar pre nás, ktorý by sa asi neuskutočnil bez osobných vzťahov medzi manažérom domova a ďalšími misionármi.

Miesto plné kontrastov

MÁRIA UHLÍKOVÁ

„Vydaj sa za mňa!“ vykrikuje na jednu z nás muž na trhu. Zmätene sa na seba pozrieme, lebo nevieme, ktorú z nás myslí. Sme očarujúce, pretože sme obklopené peniazmi. Aspoň to si väčšina Afričanov myslí o bielych. „Punguza bei kidogo!“ prehovára „mamu“ na trhu, aby zrazila cenu. Mama je úctivé oslovenie ženy. Nakupujeme 120 pomarančov a tak dostávame zdarma pár kusov. Nie sú oranžové a ani postriekané, stále sú však sladké a deti sa divedú od radosti, keď ich môžu jesť. Razíme si cestu domov. Osobný strážca, 16-ročný Moses, slangom odbíja najmä opilcov, ktorí sa na nás prilepia. Vymotávame sa z trhu. Prechádzame cez sudánsku štvrť. Sudánci sú štíhli, vysokí a skoro čierni. Nemajú ich tu veľmi v láske, lebo sa vraj hádajú a majú zbrane. Neuveriteľné množstvo ľudí sa denne premelie na hlavnom ťahu. Okolo si voľne behajú kozy a ovce, ľudia predávajú veci na zemi popri ceste. Kúpiť sa tu dá skoro všetko. Kawangware je niekoľko slumov v oblasti Dagoreti, 15 km od centra Nairobi. Má veľa častí a každá vyzerá inak. Žije tu „veľmi veľa ľudí“, ako mi bolo neraz povedané. Vraj päťstotisíc, ale to som počula len raz. Preto „veľmi veľa“ je presnejšie. Medzi náhliacimi a menej náhliacimi ľuďmi sa

premávajú streetboys (chlapci z ulice), obchodníci, čo predávajú aj to, čo nemajú a, samozrejme, zlodeji. Tých neodstraší od ich remesla ani to, že za krádež sa tu na ulici zabíja. Na každom rohu sú stánky s Coca Colou. Použijeme tichšiu cestu domov. Tú cestu, ktorú sme neskôr prestali používať, lebo tu v jeden deň niekoho prepadli a o pár dní na to ďalšieho zabili. Hlinené, plechové obytné budy a viacposchodové murované domy si stoja tesne vedľa seba. Niekedy ich oddeľuje od seba „len“ vysoký múr, elektrinou nabitý drôt a na dovážok ešte kusy rozbitého skla prilepené na vrchu múra. Skoro všade, kam sa pozrieme, vidíme špinu. Vzduch je plný prachu z ciest a smradu z áut. Miesto plné kontrastov. Zrýchľujeme, aby sme pred zotmením boli doma. Náš domov je Children's Garden alebo *Shamba la watoto*, detský domov a škola pre deti zo slumu. Sú na konci Kawangware obklopené stromami, záhradami a obrovským smetiskom. Varila myšička kašičku v Afrike

„Panya alipika ugali, kwa nzuri bakuli. Alimpa wa kwanza kwa kijiko, alimpa wa pili kwa kikombe, alimpa wa tatu kwa sahani, alimpa wa nne kwa kisu, hakumpa wa tano, alikimbia, alikimbia, alikimbia...“ Desať malých černoškov naťahuje nie jednu, ale hneď aj dve ruky. Njeri sa strká a pretláča sa cez všetkých chlapcov. Víťazoslávne natrčí ruku a zlato sa na mňa škerí. Znova je prvá. Musí chvíľu čakať, lebo kaša sa práve varí na Bonifácovej ruke. Boni sa kolíše a pohupáva z jednej strany na druhú a vychutnáva si rytmus ➤

foto: ESTER DANELOVÁ: **Slum v Kawangware**

foto: CAULENE BUSSARD:

Children's Garden, budova detského domova

foto: ERIC KUNG: **Najmenšie deti, o ktoré sme sa starali**

foto: ERIC KUNG: **Spoločné zhromaždenie**

riekanky. Šteklenie je úplným vyvrcholením. A stále dokola. „Mzungu! Mzungu!“ kričí Boni. Dvojčatá Mungai a Kamau dôležite vysvetľujú, že ja sa nevolám „beloch“, ale Mária. Boni je prvý chlapec, ktorého meno som sa naučila. Trávim s ním najviac času. Máme spoločnú dennú aktivitu, ktorá spočíva v prezliekaní pocikávaných nohavíc. Júl je najchladnejší mesiac roka. Teploty ako u nás na jar a behať mokrom nie je výhra. Dvojročný Boniface Chaka drží rekord v menení nohavíc v priebehu niekoľkých minút. Prezradí ho náhly plač. Celkovo plače najviac z malých detí.

Vezieme sa do Koptiku. Nemocnica koptskej cirkvi má na Afriku nadštandardné vybavenie. Nie je to však lacná záležitosť. Doktori sú z Egypta, takže s Bonim nevedú žiaden dialóg po svahilsky. Odkedy sme opustili areál domova, Boni aj tak neprehovoril. Neplakal, keď mu brali krv, ani keď ležal

na röntgenovom stole. Až doma znova rozpráva. Nadšene hovorí o autách, čo videl. „Bata kubwa!“ „Veľká kačka!“ kričí Boni na vtáka, čo vyzera ako sup. „Ale nieee, to je veľký vták“, opravujem ho. „Bata kubwa!“ nedá sa Boni, smeje sa a zjavne sa mu páči táto nová hra, ktorá sa chvíľu opakuje. Boni ide domov! Len v útržkoch sa dozvedám jeho príbeh. Má mamu, ale ušla z domu pred mužom, čo ju týral. Teraz sa vracia späť a hľadá svojho syna, ktorý sa vraj nevolá Boniface, ale Julius. Nikto nevie, čo Boniho skoro po roku odlúčenia doma čaká. „Vieš, že ťa Boh miluje, však?“ prihovám sa mu posledný večer. „Eeee“ pritakáva Boni, ktorý netuší, čo sa zajtra udeje.

„Poznáš ju?“ pýta sa ho ráno pastor na miestnom sociálnom úrade. „Eeee.“ „Boni, kto to je?“

„Moja mama,“ odvetí nakoniec. □

Vraciame sa do Európy a pokračujeme u našich najbližších susedov – na Ukrajine, kde ide o krátkodobé misijné pobyty, ktorých zmyslom je pomoc miestnym zborom v stavbe modlitebni a nadväzovanie kontaktov s miestnymi obyvateľmi.

MISIA NA UKRAJINE

DANIEL BAN a ĽUBKA LIPTÁKOVÁ
(Autori sú členovia tímov Ukrajiny.)
Foto archív: Misia Ukrajina.

Začiatky

V roku 2000 sme začali stavbu modlitebne v Hermanovciach. Počas nasledujúcich troch rokov sme prijímali rôzne tímy ľudí zo zahraničia i Slovenska, ktoré nám pri tejto stavbe pomáhali nielen manuálne prácou, ale i finančne a modlitbami. Uvedomili sme si, že veľa prijímame, a to by nás malo viesť k tomu, aby sme aj my rozdávali. Keď sme v septembri 2003 otvárali novú modlitebňu, zavítal medzi nás aj hlavný organizátor amerických misijných tímov. Po skončení slávnosti sme ho vyzvali, aby nám povedal niečo viac o ich projektoch. Premietol nám prezentáciu výstavby misijného centra v Thajsku a nakoniec povedal, že je to výzva aj pre nás. Štyri naše mládežníčky prejavili túžbu tam ísť a niešť ďalej to, čo mohol poslať hermanovský zbor. Vedenia sa ochotne chopili dvaja ďalší Američania. Po konzultácii so staršovstvom sme usúdili, že Thajsko je príliš veľký skok (iná kultúra, podnebie, žiadne skúsenosti). Naskytla sa však možnosť ísť do Maďarska, a tak v lete roku 2004 strávilo v Maďarsku 8 mladých ľudí z Hermanoviec a Michaloviec jeden týždeň. V priebehu nasledujúceho roka sme postupne zistili, že nie Thajsko, ale možno práve Ukrajina sa má stať tým miestom, kam nás volá Boh. S Ukrajinou mal hermanovský zbor dobré vzťahy ešte z čias komunizmu, keď tam bratia pašovali Bibliu. Do nášho tímu pribudli ďalší členovia a v lete 2005 sme sa vybrali do ukrajinskej dedinky Kňahyňa, ktorá sa nachádza neďaleko hraníc. Pomáhali sme tam pri budovaní modlitebne, tvorili program pre deti a hrali volejbal s mladými z dediny. Vybudovali sme si celkom dobré vzťahy a rozhodli sa, že sa tam chceme vrátiť a pokračovať v začatej práci (modlitebňa sa dobudovala až tohto roku). Od mnohých mladých ľudí z rôznych zborov sme vnímali pozitívnu reakciu a túžbu tiež sa zapojiť. Preto sme už nasledujúci rok (2006) mohli poslať dva tímy. Minulý rok (2007) sme už poslali tri tímy a dokonca nám Pán Boh požehnal aj v tom, že sa pôsobenie rozrástlo o dve nové miesta – Svaljava a Ljuta.

Ako to vnímali niektorí účastníci

Minulé leto som bola na Ukrajine prvý krát. Prežila som tam naozaj skvelý čas, ako s ľuďmi, tak aj s Pánom Ježišom. Každý deň bol iný, zaujímavý a najmä plný Božieho požehnaní. Dni boli vyplnené prácou na stavbe, poobede sme

chodievali do zhrmonka, centra pre opustené alebo týrané deti a čo sa mi najviac páčilo, bolo rozdávanie Biblií v sanatóriu, kde sme sa veľa modlili za počasie, programy pre deti, a Pán Ježiš nás vždy vypočul. Pamätám si, ako raz začalo pršať a my sme sa modlili za pekné počasie a naozaj dážď prestal. Misia na Ukrajine mi dala väčšiu radosť zo služby pre Pána Ježiša a vieru, že on sa o všetko postará. (Klára)

Dôvod, prečo som sa rozhodol pre misiu na Ukrajine je ten, že od malička som k nej bol vedený Ježišom a Duchom Svätým. Denne cítim povolanie do misie a nielen na Ukrajinu, ale je to aj cieľ môjho života, ktorý žijem tu na zemi. Túto misiu na Ukrajine vnímam ako prípravu na misiu v budúcnosti. Na Ukrajine som sa veľa naučil o sebe a o tom, akým viem byť v rôznych situáciách, a nie vždy to bolo príjemné poznanie, ale vďačím Ježišovi za to, že som tam mohol uvidieť pravdu o sebe a odovzdať to jemu a tým aj porásť vo vzťahu s ním. Zároveň som mohol a môžem porásť v milosti, ktorá mi je daná skrze Ježiša, poznávať, aký je Boh a čo môže činiť aj v mojom živote. A preto som naplnený chválou a radosťou, že smiem byť jeho dieťaťom a stáť aj v tejto službe, ale zároveň som vďačný za ľudí, ktorí sa za mňa modlia, aby som obstál v tejto službe, pretože to, čo ja robím na Ukrajine, je len špička ľadovca, pod ktorým je masa ľadu, ktorí tak často nevidno. (Daniel)

Na misiu som sa rozhodla ísť preto, lebo chcem byť aj v tomto poslušná Pánovi Ježišovi. Možno to znie ako fráza, ktorú hovoria všetci, ale ja chcem, aby to tak bolo naozaj. Tento rok pôjdem na Ukrajinu už tretíkrát. Idem na iné miesto, tak to bude pre mňa zmena. Keď sa tak pozerám späť na tie dni strávené na Ukrajine, môžem povedať, že ma Pán mnohému naučil a viem, že sa ešte musím veľa učiť a meniť. Ideme tam ako skupina ľudí, ktorí sa možno poznáme, možno nie, každý z nás má na veci rôzny pohľad a satan si vie také chvíle použiť, preto je veľa mi dôležité, aby sme boli jednotní a trpezliví navzájom (a hlavne ja). Tento rok mám toho na zodpovednosť o niečo viac. Trochu sa bojím, aké to všetko bude, ale aj v tomto chcem dôverovať Pánovi a byť jeho dobrým nástrojom. Verím, že tam pomôžem nielen pri manuálnej práci, ale aj pri práci s mládežou, deťmi... Nevie, čo ma teraz na Ukrajine čaká, čo si ➤

Pán pre mňa pripravil, ale už sa na to teším, pretože to bude určite niečo dobré. (Mat'a)

Pán Boh nás, ako kazateľ'ov, uviedol do tejto misie prostredníctvom nadšenia a ochoty mladých ľudí z našich zborov. Od začiatku sme sledovali ich motívy, modlili sa za ich rozhodnutia a konzultovali to spoločne aj so staršovstvami zborov. Spoločná účasť s nimi na misijnom pobyte nám ako kazateľ'om dáva možnosť nielen ich viac poznať, ale spolu s nimi prežívať kontakt s iným prostredím, kultúrou a atmosférou tamojších zborov. Zbory v Kňahyni a Ljute patria k denominácii evanjelických kresťanov s miernym letničným zamieraním, zbor v Svaljave patrí k baptistom. V tomto meste však existujú stopy práce bývalej Jednoty českobratskej (dnes Cirkvi bratskej), ktorá tam pôsobila za starej československej republiky. (Peter Prištiak, v mene ďalších – Martin Jurčo a Martin Uhrňák)

A čo tento rok?

Tento rok máme dva cca 15-členné tímy, zostavené z mladých ľudí z Hermanoviec, Prešova, Michaloviec, Levíc, Kalinova a Bratislavy. Posielame ich do Ljuty a Svaljavy s vedomím, že náš primárny cieľ v Kňahyni sme už splnili a treba pokračovať ďalej. Dá sa povedať, že každý z týchto zborov napriek svojej rozmanitosti má jednu základnú potrebu – dokončiť budovu, v ktorej sa môžu veriaci stretávať. Aj na týchto miestach máme, pravdaže, túžbu okrem manuálnej pomoci v rámci našich možností a schopností spájať miestne obyvateľstvo so zborom cez prácu s deťmi, mladými i staršími (domov dôchodcov vo Svaljave). Samotný pobyt bude prebiehať od 23. júla do 2. augusta 2008.

Ako sa môžete zapojiť vy?

Jednou z možností je priamo sa zúčastniť na takomto pobyte na budúci rok. Okrem toho však aj teraz môžete urobiť veľa. Potrebujeme ľudí, ktorí sa budú za nás modliť nielen počas pobytu, ale už aj teraz pri príprave. Môžete sa modliť za tímy, za ochranu na ceste a pri práci, prítomnosť a pôsobenie Božieho Ducha v nás samých i v srdciach Ukrajincov, pokiaľ medzi nami a vnútornú pripravenosť členov tímov slúžiť. Tiež potrebujeme tých, ktorí tento projekt podporia finančne. Pobyt na Ukrajine nie je výlet, ale služba. Každý z účastníkov si hradí financie do výšky, ktorá zodpovedá výdavkom a časti príspevku pre miestny zbor. To je však len malá časť oproti tomu, koľko financií treba na stavebný materiál a ďalšiu podporu. □

**UVEDOMILI SME SI, ŽE VEĽA PRIJÍMAME,
A TO BY NÁS MALO VIESŤ K TOMU,
ABY SME AJ MY ROZDÁVALI.**

Prosíme vás,
aby ste prispeli na účet v SLSP:
0560692105/0900.
V poznámke prosím uveďte
„misia Ukrajina“.

Ďakujeme

KREŠTANOVA VIERA A REALITA

DALIBOR KRUPA

Dnes prinášame poslednú časť seriálu Dalibora Krupu o vede a viere. Autorov vstup do rozbiehajúceho sa časopisu je pre nás prejavom Božej milosti, ctou i záväzkom. Spojiť svoje meno so začínajúcim časopisom, to chce veľa odvahy a viery. Odvahy z našej strany, že sme oslovili medzinárodne uznávaného slovenského vedca, autora vyše 100 vedeckých publikácií a člena mnohých zahraničných vedeckých inštitúcií a viery z jeho strany, že v časopise vytvoríme prostredie, za ktoré sa nebude hanbiť. Ďakujeme.

Je to pravda, že veriaci človek žije v neskutočnom svete, ktorý je úplne vzdialený od akejkoľvek reality? Žije vo vysnívanom, nereálnom svete? Nehrozí mu nebezpečenstvo odhalenia jeho omylu pri kontakte so svetom?

V úvahe venovanej otázkam Božej existencie sme poznali, že úspešné skúmanie sveta nie je založené na filozofii, či na našich predstavách, ako by sme si to azda želali my, ale na pozornom sledovaní prírodných javov a na overovaní poznatkov pomocou experimentálnej metódy. Úspešnosť tejto vedeckej metódy v získavaní nových poznatkov o realite je založená na opakovateľnosti istých procesov a získaní rovnakých výsledkov z týchto procesov, nezávisle na mieste a na čase, kde a kedy boli vykonané. Navyše, ich objektivita sa potvrdzuje tým, že nezávislí pozorovatelia dospievajú k rovnakým výsledkom.

Pozrime sa teda, ako poznávame prírodu. Tak, že ju pomocou cieleného experimentovania nútime interagovať, odpovedať na naše otázky. Poznávame ju pomocou interakcií. Štruktúru atómov poznávame na základe toho, ako reagujú so svetlom, s elektrónmi, inými časticami, či inými atómami. Tým získavame nové poznatky. Dozvedáme sa o ich vlastnostiach a o ich zložení. Všetko vokol nás poznávame iba vďaka tomu, že sme schopní interagovať s okolitým svetom. Aj iného človeka spoznáme iba prostredníctvom interakcie s ním, t. j. keď ho počujeme, vidíme a on odpovedá na naše otázky.

V procese poznávania, teda cez interakciu, poznávame prejavy elektrónov, atómov, hmoty, ale nie ich úplnú podstatu. Poznávame vonkajšie prejavy reality, ale jej úplná vnútorná podstata je pre nás stále záhadou. Vieme opísať vlastnosti elektrónu, či iného človeka, no čo, alebo kto je vo svojej podstate, to je nám skryté. Prečo vlastne existuje, to tým nevysvetlíme. Elektrón je jedna z najzákladnejších hmotných častíc. Na základe jeho interakcií vieme, že sa prejavuje aj ako častica, ale aj ako vlna. V našej bežnej skúsenosti nenachádzame nič, čo by malo takéto vlastnosti a niečo, čo je súčasne vlnením aj pevnou časticou sa vymyká našim predstavám. No elektrón predsa existuje! Keď máme také problémy s pochopením elektrónu, s pochopením prírody a ľudskej podstaty, očakávame, že Tvorcu prírody dokážeme pochopiť?

Podľa toho, čo nám Stvoriteľ o sebe prezradil, možno ho poznať iba interakciou s ním. Je pravda, že je Bohom skrytým a nie je také samozrejmé a ľahké ho spoznať. Mohol

navždy zostať skrytý za prírodou, ako jej anonymný tvorca, keby nebol hľadal človeka a nebol by aj Bohom zjaveným – zjaveným vo svojich rôznych prejavoch zo svojej vlastnej vôle. Jeho zjavenie v histórii, opísané v Biblii, sa dá overovať bežnými postupmi historického bádania.

Medzi interakciou s neživou prírodou a interakciou so živou prírodou je však podstatný rozdiel. V prvom prípade si podmienky experimentu kladieme sami. My sme pánni situácie a môžeme pri tom zostať v anonymite. Pri interakcii s iným človekom už musíme brať ohľad na jeho vlastnú vôľu, inak nebude s nami komunikovať. Ak zostaneme v anonymite, interakcia s ním nebude úspešná. Pri interakcii s Pánom Bohom je situácia celkom iná. Podmienky „experimentu“ stanovuje on, nie my! Nemôžeme zostať v anonymite. Naopak, aby sme mohli interagovať s ním, musíme sa sami veľmi aktívne vložiť do experimentu strhnúť všetkých svojich masiek a obnažením celého svojho bytia, ako aj tým, že mu budeme bytostne dôverovať.

Takmer 2 tisícročia existujú na Zemi ľudia, ktorí tvrdia, že našli Boha, že poznajú Boha. Žili na rôznych miestach a v rôznych časoch. Predsa všetci tvrdia, že Ježiš Kristus žije a že zasiahol radikálne do ich života. Ktosi to povedal takto: „Keby som bol jediným človekom s týmito skúsenosťami – pravdepodobne som nenormálny. Ak nás je desať – možno sú to chorí ľudia, ale ak je naše svedectvo neobmedzené časom, priestorom a sú nás milióny, takýto fakt má váhu vedeckého dôkazu.“

Stretnutie so živým Bohom nie je rezervované iba pre duchovnú elitu. Pán by nebol povedal: „Pod'ťe ku mne všetci, ktorí pracujete a namáhate sa a ja vám dám odpočinutie“. Človek má ohromnú výsadu, že môže zažiť takéto stretnutie. Ak chceme poznať Pána Boha, máme dve možnosti. Tváriť sa, že my sme pánni situácie, alebo priznať, že Pánom je on. V prvom prípade je Boh vzdialený a nečinný, v druhom sa stáva blízkym Bohom, ktorý zasahuje do konkrétnych životných situácií. Veľký francúzsky filozof, fyzik, matematik a mysliteľ Blaise Pascal (1623–1662), keď prijal Božie „podmienky experimentu“, prežil nové poznanie Pána Boha. Svoj zážitok vyjadril stručne: „Je to Boh Abraháma, Izáka a Jakuba, nie Boh filozofov a učencov“. Duchovná realita je takto pre kresťana nielen súčasťou sveta, v ktorom žije, ale aj „kapitánskym mostíkom“, z ktorého vidí a chápe svet okolo seba. ■

AKO KVAPÔČKY PUTOVALI

Pripravila a rozhovory viedla:
JANA HLATKÁ

„Bývala vysoko nad zemou, tam, kde sa klenuli ohromné zámky a oblakové hrady, bývala medzi miliónmi iných, čistá ako kryštál – kvapôčka. Dobre jej tam bolo v tej nadzemskej ríši; ale keď videla, ako z roka na rok také veľké množstvo kvapôčiek posielali na zem, pýtala sa a prosila, že pôjde aj ona; až ju nakoniec pustili. No musela najprv sľúbiť, že bude na zemi dobre robiť.“
Úryvok z knihy Kristíny Royovej: Ako Kvapôčka putovala

Mama Milena Uhlíková číta deťom knihu Kristíny Royovej „Ako Kvapôčka putovala“.

foto: archív KRISTÍNY UHLÍKOVEJ:

Táto detská knižka rozpráva príbeh malej kvapôčky, ktorá veľmi túži spolu s ostatnými spadnúť na zem a stať sa súčasťou dobrodružného putovania cez potôčik, potok, rieku až do mora. Predtým však musí sľúbiť, že „bude na zemi dobre robiť“. Tak sa teda vydá na cestu. Učí sa zodpovednosti, nie vždy sa jej však darí dodržať, čo sľúbila. Keď príde do mora, náhle si uvedomí, aká je špinavá, a pochopí dôsledky zlých vecí, ktoré po ceste urobila. Zatuži vrátiť sa domov a byť znova čistá, ako bola predtým. Ale obloha je tak vysoko, tak ďaleko... Ako sa dostať hore? Slnko začuje kvapôčkin plač a vystrie jeden zo svojich lúčov, aby jej pomohlo. Kvapôčka si naň sadne a Slnko ju vynesie nahor. Tam ju všetci radostne privítajú.

Detský spevokol Kvapôčky – fenomén, ktorý vznikol v krátkom záblesku slobodnejších časov pred štyridsiatimi rokmi. Ich spev bol nádejou v časoch totality, je povzbudením v časoch slobody. Človek sa počas štyridsiatich rokov života dostane do zrelého stredného veku. Kvapôčky nestarnú, štyridsať rokov ich vek nezmenilo.

Kvapôčky sú spev detí.

Dodnes nesú toto meno ako symbol toho, že v každom období zostáva našou túžbou „dobre robiť na zemi“. Hoci odvtedy sa v „štafete viery“ vystriedali generácie spevákov i vedúcich v tíme, každú sobotu o deviatej deti otvárajú ťažké drevené dvere na kostole cirkvi bratskej na Cukrovej ulici v Bratislave a spoločne spievajú, hrajú sa, premýšľajú, učia sa a tvoria.

foto: JARMILA UHLÍKOVÁ:

Koncert Kvapôčok na slávnosti

AKO VZNIKLI KVAPÔČKY

O tom, ako vlastne vznikol detský spevokol Kvapôčky, sme sa porozprávali s jeho zakladateľkou **MILICOU KAILINGOVOU – MACHAJDÍKOVOU**.

V histórii Kvapôčok (na webe) sa píše, že slová jedného brata o potrebe detského spevokolu boli pre vás impulzom. Takže, ako to bolo na začiatku?

Neviem, kto písal históriu Kvapôčok... Nespomínam si, že by som v tom čase uvažovala o práci s deťmi v zbere, bola som totiž úplne zaujatá Spevokolom mladých, ktorého vznik som iniciovala asi 2–3 roky predtým. Je však pravda, že brat Robert Poloha (laický kazateľ bratislavského zboru), pozorujúc čo spôsobil tento spevokol v živote mládeže, zatúžil po tom, aby niečo podobné mohli prežívať deti. On ma oslovil s návrhom, či by som sa nechcela venovať i deťom. Ako študentka konzervatória som sa pripravovala na pedagogickú dráhu, takže som to prijala aj ako príležitosť spoznať bližšie svet detí.

Ako ste si vyberali detí a piesne?

Spolu s bratom Polohom sme v zbere oslovili rodiny s deťmi a ponúkli im stretnutia venované spevu. Ukázalo sa, že podnet prišiel v pravý čas. Zhromaždila sa pekná „kôпка“ chlapcov a dievčat, ktorí sú dnes kľúčovou generáciou v cirkvi bratskej. Spomeniem napríklad troch starších súrodencov Betinovcov, oboch bratov Jurčovcov, súrodencov Matejovcov (návrh názvu **Kvapôčky** priniesla práve Juditka Matejová/Bánová), Polohovcov, najstaršieho z Čičelových synov, Ruženku Boocovú, atď. Celý zoznam zakladajúcich Kvapôčok je (dúfam) na ich webe. Ako vidno, v zakladajúcej zostave boli napríklad traja súčasní kazatelia našich zborov na východnom Slovensku. Čo sa týka piesní – mala som k dispozícii pomerne široký okruh známych i menej známych piesní z dedičstva môjho otecka (Jána Machajdka), ktoré som

rada uviedla do života. A vznikali nové piesne. Keď Vladimír Betina počul, že sme prijali meno Kvapôčky (mal tam 3 detí), hneď na nasledujúci nácvik mi poslal nový text piesne na melódiu zo spevníka: *Kvapôčky padajú z neba*. Tá sa stala pre viac generačných vln Kvapôčok ich hymnou. Podarilo sa mu vyjadriť presne a pritom poeticky naše poslanie.

Samozrejme, ako dirigentka som vnímala v prvom rade potrebu mať dobrých spolupracovníkov, predovšetkým korepetítora/ku. Tou prvou sa stala moja o niekoľko rokov mladšia priateľka Milenka Jurčová (dnes Uhlíková). Čoskoro sme prizvali do tímu Janku Bubelkovú (dnes Nagajovú), ktorá prišla do Bratislavy študovať. Keď sa po niekoľkých rokoch ukázalo, že nie je pre mňa reálne venovať sa dvom takým náročným prácam, teda Spevokolu mladých a Kvapôčkam, bola to práve Janka, ktorá prevzala štafetu a keď po skončení štúdia odišla spolu s manželom Jozefom na východ, dirigentkou Kvapôčok sa stala Drahuška Markušová. To bolo obdobie, keď začínala stavba kostola v Bratislave a práca Kvapôčok bola prerušená.

A prečo hudba? Aj keď vy sama ste hudobníčka, prečo to bola práve hudba? Prečo nie dramatický krúžok alebo niečo iné?

No... takúto otázku som ešte nedostala...

V našej rodine (ktorá za totality musela žiť v odlúčení od zborového života) sme v detstve okrem hudby venovali veľa priestoru i poézii a dramatizácii rôznych poviedok a príbehov. Naši rodičia vnímali rozvoj tvorivosti svojich detí ako veľmi dôležitý. Preto by pre mňa nebol žiadny problém uberať sa aj inou cestou; napokon, v Spevokole mladých i v Kvapôčkach sme to aj ro-

bili – hlavne s poéziou Milana Jurču, Ondreja Fabriciho, Jany Nagajovej, Emila Komárika...

V prípade Kvapôčok však nešlo v prvom rade o rozvoj tvorivosti detí, ale o ich zapájanie sa do života zboru, aj do bohoslužieb. Celá história cirkvi ukazuje, že tým najprirodzenejším prostriedkom oslavy Boha je spev – spev duchovnej piesne a hudba. A skúsenosť rôznych spoločností (nielen kresťanských) hovorí, že spoločný spev dáva možnosť mimoriadneho zážitku. Tak emocionálneho ako aj duchovného. „*Prečo hudba*“? je taká široká otázka, že by si žiadala samostatný priestor len na túto tému.

S Kvapôčkami ste strávili niekoľko rokov priamo i nepriamo tým, že ste boli oporou neskorších „tímakov“. Keď sa dnes pozeráte na roky strávené s Kvapôčkami, čo vám dali alebo vzali? Ako tie roky vnímate? Mnohí hovoria, že získali vzťahy, naučili sa zodpovednosti, práci, mohli sa rozvíjať v hudbe, rozvíjať svoju osobnosť a v poslednom rade svoj duchovný život. Čo ste sa naučili vy? Ako vás Kvapôčky ovplyvnili.

Po skončení stavby kostola sme spolu s manželom Pavlom a s Milanom Čičelom prišli s návrhom obnoviť život Kvapôčok. A ja, odovzdajúc dirigentský post v Spevokole mladých Ewaldovi Danelovi, vrátila som sa ku Kvapôčkam. Toto obdobie považujem v mojom živote z hľadiska môjho pôsobenia v Kvapôčkach za kľúčové. Z viacerých dôvodov. Spomeniem aspoň niektoré.

V prvom rade sme mali za sebou skúsenosť spoločného medzigeneračného putovania a hľadania odpovedí pri nasledovaní Pána Ježiša ➤

Krista. Bola to spolupráca Spevokolu mladých s ujom Milanom (Jurčom). Uvedomili sme si potrebu aplikovať tento biblický princíp aj v spolupráci Kvapôčok. Nemyslím teraz iba smerom k deťom. Našej generácii išlo o formovanie prostredia, ktoré by rozvíjalo ďalších mladých ľudí aj v oblastiach, ktoré si v otázke spomenula. Pán Boh nám dal dar, že sa to naozaj dialo. Veľkou pomocou bolo aj moje povo-

foto: MÁRIA KEREKRÉTOVÁ

lanie učiteľky hudby, ktoré sa stalo súčasne mojím poslaním. Mojou triedou v ZUŠ prešli postupne viacerí budúci dirigenti, korepetítori a tímaci Kvapôčok: Daniel Matej, Juraj Kušnierik, Danka Staroniová/Juríková, Katka Čičelová/Luptáková, Števo Machajdík, Ivan Šiller, Lenka Bálintová/Šillerová, Ján Machajdík, Kristína Uhlíková, Zuzka Kerekrétyová... Spoločne s manželom Pavlom sme s niektorými z nich (ale aj s ďalšími, ktorí neboli mojimi žiakmi) mohli vytvoriť hlboké vzťahy duchovného priateľstva. Otvárali sme témy, ktoré súviseli s ich životom a venovali sme sa aj otázkam súvisiacim so zodpovednosťou za deti v Kvapôčkach. Stali sa v istom období súčasťou našej rodiny, našim zrkadlom, „nútili“ nás klásť si poctivé otázky, prehodnocovať postoje. Prirodzene to bola pre nás veľká škola.

Spolu sme sa snažili pomôcť aj

deťom vidieť súvislosť medzi zvesťou evanjelia a ich osobným životom. Medzi rovesníkmi, v škole, v rodine... Ovocím bol aktívny záujem viacerých chlapcov a dievčat z Kvapôčok o osobný vzťah s Pánom Bohom a Pánom Ježišom Kristom. V tom období som asi najsilnejšie zvnútornila poslanstvo apoštola Pavla Timotejovi: „Ty teda, dieťa moje, posilňuj sa milosťou v Ježišovi Kristovi a to, čo si

skrze mnohých svedkov počul odo mňa, predkladaj verným ľuďom, ktorí budú schopní učiť aj iných.“ (2Tim 2,2)

Ďalším prejavom tohto obdobia bolo, že duchovné spoločenstvo Kvapôčok motivovalo k novej tvorbe. Boli to hlavne piesne Ivana Valentu, Daniela Rausa, Slavojka Krupu, Janky Nagajovej, Emila Komárika, Marie Rafajovej... Prirodzene, mnohé piesne som hľadala v knižniciach i v rôznych spevníkoch, ktoré sme získavali aj od návštevu z iných krajín. Dôležité však pre mňa bolo iniciovať a overovať novú tvorbu našich autorov, ktorí v nej často reflektovali svoje aktuálne duchovné prežívanie, ale i duchovný život Kvapôčok. Snažila som sa v spolupráci s Danielom Matejom, Danielom Rausom, Petrom Michoňkom, neskôr Jozefom Luptákom a Ivanom Šillerom otvárať naše spoločenstvo aj iným,

vtedy či dnes, menej známym hudobným štýlom v cirkvi bratskej.

Podobne ako predtým Spevokol mladých, aj Kvapôčky uskutočnili viacero zájazdov do rôznych zborov CB na Slovensku i v Čechách. Posilňovali tak vnútro ako aj medzicirkevné vzťahy. Boli nositeľmi duchovného poznávania a podnietili aj vznik ďalších detských spevokolov v Bardejove, v Leviciach, v Horní Suché. Historicky prvú cestu so zakladajúcou zostavou Kvapôčok som absolvovala na Starú Turú. Odtedy (počas môjho prvého i druhého pôsobenia v Kvapôčkach) sa stali výjazdy na Starú Turú po stopách sestier Royových, trvalou súčasťou každého nového školského roka. Prežívala som to ako zodpovednosť za poslanstvo duchovného prebudenia voči každému dieťaťu, ktoré sa ku Kvapôčkam pripojilo.

Keď sa dnes pri pohľade na tých uplynulých 40 rokov pozeráte späť, ako sa darí Kvapôčkam napĺňať ich poslanie? Ako vnímate ich putovanie? (Tušili alebo túžili ste, keď ste Kvapôčky zakladali, aby takto dlho vydržali a silne ovplyvnili niekoľko ďalších generácií?)

Určite som to netušila a ani neviem, či som mala v sebe takú túžbu... Vnímam Kvapôčky ako Boží dar, ako mimoriadne Božie požehnanie. Požehnanie pre mňa osobne a pre nás s Pavlom, pre generácie detí a ich rodičov, pre dirigentov, tímakov a ich rodiny, príspevok pre život školy Narnie a C. S. Lewisa v Bratislave, pre celé zborové spoločenstvo, mesto Bratislava a tiež cirkev bratskú.. Vnímam ako záznak, že sa v každej etape našli verní ľudia, ochotní odovzdať svoj život do služby a stále sú tu rodiny s deťmi, pre ktoré sú Kvapôčky skutočnou potrebou. Každá nová generácia musí analyzovať podmienky, v ktorých žije, musí otvárať nové aktuálne otázky. Je na každom dirigentovi a tíme, ako sa toho zhostí. Najdôležitejšia nie je forma, ale obsah. Božie slovo má pre nás trvalý zdroj pravdy o živote. Verím, že v miere s akou úprimnosťou budú ďalšie generácie reagovať na hlboké vnútorné výzvy, nájdu primeranú odpoveď. Aj keby to malo mať inú podobu ako doterajšia púť Kvapôčok... ■

ANKETA

Čo pre teba
znamenal Kvapôčky?

FOTO: MARIKA KREJČOVÁ

Lenka: Kvapôčky pre mňa znamenajú spev, a v Kvapôčkach som získala základy spievania pre môj ďalší život. Určite to bolo spoločenstvo, úžasné vzťahy, duchovný život, duchovná výchova, za ktorú som bola veľmi vďačná. A z môjho obdobia to bol napríklad program Ako Kvapôčka putovala. Mali sme to tak nadrilované, že to dodnes môžem recitovať. Nevie, či existuje kvapôčkovský životný štýl, myslím skôr na ten odkaz, ktorý sa vinie celou knihou Kristíny Royovej, že kvapôčka, keď išla na zem, sľúbila, že bude dobre robiť. Myslím si, že v tomto je aj odkaz Kvapôčiek.

Danka: Disciplína.

Daniel: Ja si najmä predstavím príbeh Kvapôčky. A Kvapôčky mi vzali sobotný spánok. Ale boli to dobré časy a rád na to spomínam.

Ako je to dnes s bývalými Kvapôčkami z Bardejova?

Mnohé veci a idey sme preniesli aj do Bardejova, najmä ten motív, aby sme nežili len pre seba, aby sme sa zapojili do služby, robili aj niečo v zbere. Napríklad Marta Kamenská, ktorá teraz diriguje Hlások, je jednou z prvých bardejovských Kvapôčok, alebo Števo Evin, ktorý je teraz kazateľom.

Prečo ste sa rozhodli ísť robiť do Kvapôčok?

Ako 18-ročné dievča som prišla do Bratislavy a začala som spievať v mládežníckom spevokole, ktorý viedla Milica Kailingová. A paralelne popritom vznikli Kvapôčky. Neskôr ma Milica oslovila, aby som viedla Kvapôčky ja. Veľmi som sa toho bála, lebo som bola mladé 19-ročné dievčatko. Keď Milica odišla, odišli s ňou aj tie najstaršie Kvapôčky, nemala som tím ľudí, ktorí by ma podržali, ale napríklad brat kazateľ Ciesar ma veľmi povzbudzoval

a prežili sme. Keď som odišla do Bardejova, hľadala som, čo budem robiť v zbere. Bolo treba doprevádzať a bolo treba pracovať s deťmi a tak vznikli Kvapôčky aj v Bardejove.

Dnes doobeda (31. 5.) sme sa rozprávali o tom, či existuje kvapôčkovský životný štýl. Hovorili sme o tom, že Kvapôčka „prišla na zem dobre robiť“. Ako sa vám toto podarilo preniesť do svojho života a do Kvapôčok v Bardejove?

Ja som sa snažila žiť aj v rodine, aj v zbere tak, aby to deti videli a oslovilo ich to. Nie som nejaká úžasná, lebo bolo mnoho problémov, ale neznechutilo to moje vlastné deti, a snáď ani ostatných. Z tej prvej generácie Kvapôčok každý pracuje v zbere a z tej nasledujúcej tiež viacerí, a to považujem za úžasnú milosť – nie je to moja zásluha, je to Božia milosť.

SPOMIENKY

Ku Kvapôčkam som sa pridala, keď som mala asi 10 rokov a odchádzala som po skončení vysokej školy ako 24-ročná. Odvtedy som sa k nim z času na čas vracala na dlhšie, či len na skok. Kvapôčky boli pre mňa svetom, kde som sa učila žiť. Bol to zároveň svet, kde som sa cítila akceptovaná, kde sa naplňalo veľa mojich potrieb. Mala som veľké šťastie na vzťahy - tu vznikli priateľstvá s rovesníkmi, so všetkým skvelým aj ťažším, čo k tomu patrí. Tu som sa učila, ako riešiť veci, ako hľadať odpovede na otázky, ako budovať vzťah s Pánom Bohom, tu som dostávala spätnú väzbu, ktorá ma formovala ako osobnosť. V Kvapôčkach som sa stretla s hudbou, s umením, s podporou tvorivosti, za čias komunizmu so závanom „undergroundu“, bola som pri nahrávaní dvoch kvapôčkovských opusov. V Kvapôčkach som postupne prechádzala všetkými zodpovednosťami – ako dieťa

spevák, ako korepetítor, ako člen tímu a nakoniec aj ako dirigent a vedúci Kvapôčok. Všetko prichádzalo a odchádzalo v pravý čas.

Ako dieťa si najviac pamätám zájazdy do iných miest a cestu autobusom. Daniel Matej a Juraj Kušnierik nás učili pesničky Hutku a Karáska... Pamätám si nahrávanie v rohu malej sály na Cukrovej, drinu, keď sme nacvičovali pieseň „Táto pieseň musí znieť“ – bol v nej bigbítový rytmus, ktorý sa nám nie a nie zaŕať do tela. Daniel nám niekoľkokrát zopakoval, ako to máme spievať, a ako to my spievame. Nikto z nás v tom však nevidel rozdiel ☺. Pamätám si dlhokánske nahrávanie piesne *Prišlo k nám voňavé leto... prišli muzikanti z Veni...* Myslím si, že to je hit našej kazety... Pamätám si Harfy – tvorbu piesní – vždy to bolo záležitosťou preštíže...

Ako dorastajúci tínedžer sa pamätám, ako sme spolu s kamarátkou kritizovali dirigenta Vlada Mateja. Dodnes žasnem, ako to zvládol. Vôbec sa na nás nehneval, dokonca nás v tom povzbudzoval... Ako Hanka Čičelová, ➤

vedúca dievčenskej skupinky, dokola počúvala naše príbehy a brala to vážne...

Ako dirigent si pamätám, že bolo skvelé robiť to nejaký čas s najlepšou priateľkou... potom som sa učila viesť tím ľudí, tvoriť programy a hudobné aranžmány, a ako to deti naučiť... Pamätám si naše zájazdy, zvlášť ten do Chorvátska po skončení občianskej vojny. Náš autobus prechádzajúci rozbitými ulicami postupne tíchol pod ťarchou toho, čo sme vnímali okolo. Videli sme rozstrieľané domy, pásy pri zamínovaných oblastiach okolo ciest, počúvali sme autentické príbehy dospelých a detí.

Nikdy som si nevedela predstaviť, ako raz spoznám, že mám z Kvapôčok odísť. A predsa, keď prišiel čas, vedela som to. Už som nemala čo nové dať a oni nemali čo nové dať mne. Potrebovala som sa pohnúť ďalej.

Lenka Šillerová

Pri oslavách 40. výročia vzniku Kvapôčok som si uvedomila, že moje putovanie s nimi sa začalo už pred 30 rokmi. A musím povedať, že Kvapôčky majú v mojom živote svoje nezanedbateľné miesto. Vstupovala som do nich v roku 1978. Prvých osem rokov som bola členkou spevokolu a potom ma zavolali pracovať do tímu. V tom čase bol dirigentom Daniel Matej, Juraj Kušnierik bol korepetítor a Renata Marföldiová bola členkou tímu. Brala som to ako výzvu k zodpovednosti, ktorá ma prevyšuje, ale ktorá môže byť dobrou školou pre môj život. Na začiatku to bolo naozaj ťažké, bola by som radšej robila čokoľvek iné, trávila čas so svojimi rovesníkmi, ako pracovala na teamoch alebo Kvapôčkach. Postupne som sa učila, vytvárala vzťahy s deťmi aj tímami, zažívala skúsenosti spoločných zápasov o dobrú vec a videla Božiu pomoc v praxi. Teraz môžem povedať, že čas strávený v teame Kvapôčiek patrí medzi tých niekoľko najsilnejších skúseností v mojom živote. Do Kvapôčok som

Deti dnešnej slobodnej doby majú úžasné možnosti rozvoja a perspektívu, o ktorej sme my, deti komunistického éry, ani nespívali. Je to dar, ktorý však prináša so sebou aj nebezpečenstvo. Mnohé dnešné deti sú veľmi pracovité, cieľavedomé a tvorivé, ale často preťažené, unavené, „prepodnetované“, a potom aj unudené a nevďačné, lebo všetko berú ako samozrejmosť. Podstata však zostáva rovnaká a je výzvou teraz tak, ako bola aj vtedy: viesť rozoznávať dobro od zla, pravdu od lži, naučiť sa milovať, budovať ozajstné, hlboké priateľstvá.

Krédo Kvapôčok „*dobre robiť na zemi*“ si síce netrúfam hodnotiť (na takéto ohodnotenie si budeme musieť počkať na povolanejšieho sudcu ako som ja), ale v Kvapôčkach sa snažíme byť podporným prostredím, kde si toto krédo vždy znovu pripomíname a v konkrétnych situáciách hľadáme konkrétne odpovede na to, ako vyzerá to dobro na zemi. A predpokladám, že potom sa nám to „dobro“ aj o trochu ľahšie žije.

Hanka Matejová

Čo mi dali Kvapôčky? 30. mája 2008 sa na Ekonomickej Univerzite v Kodani stretli 8 najlepších svetových ekonómov (z nich piati sú nositelia Nobelovej ceny za ekonómiu), aby ocenili výskumné práce svojich 50 kolegov, ktorí počas 4 rokov intenzívne hľadali ekonomicky najefektívnejšie riešenia na 10 najväčších problémov našej planéty.

Ich rozhodnutie bolo prekvapujúce, lebo intervencie zamerané na zníženie globálneho otepľovania, znečistenie ovzdušia, prevenciu ozbrojených konfliktov a ekonomický rozvoj predbehli intervencie ako prevencia vzniku nedostatku vitamínu A a železa u detí, podávanie tablet zinku (proti hnačke) a tablet proti parazitom deťom, povinné očkovanie detí a podávanie terapeutického stravy deťom s akútnou podvýživou. Všetky najvyššie hodnotené intervencie

foto Mária KEREKRÉTOVÁ: Ivan Šiller

foto JANO MACHAJDÍK: Hanka a Vlado Matejovci

foto Mária KEREKRÉTOVÁ: Kvapôčka v tráve

sa opäť vrátila – po šesnástich rokoch. Prečo? Tých dôvodov bolo niekoľko. Moje deti sa dostávajú (najstarší Ondrejko už je) do kvapôčkovského veku. A zdá sa mi dobré, najmä, ak oni nie sú proti, byť pri tom, čo, dúfam, bude ovplyvňovať a formovať ich rozmýšľanie a postoje, čo ich bude povzbudzovať klásť si otázky a v neposlednom rade, čo ich bude učiť tvoriť hudbu a odovzdávať ju ďalej. Druhý dôvod, pre ktorý som sa rozhodla znovu vstúpiť do tímu je asi tá stará dobrá silná skúsenosť zo vzťahov v tíme. Aj keď dvakrát do tej istej rieky nevstúpiš, je to pre mňa veľmi obohacujúca nová, dobrá, silná skúsenosť. Veľa počúvam, učím sa o mladých ľuďoch dnešnej doby, čo mi, dúfam, bude pomocou aj pri komunikácii s vlastnými deťmi.

majú spoločné to, že sú zamerané na záchranu života detí. Som hrdý na to, že pracujem pre UNICEF, ktorého prvotným cieľom je záchrana a ochrana života detí.

V máji tohto roku sme si pripomenuli 40. výročie založenia detského spevokolu Kvapôčky. Bol som ich členom pred 25. rokmi. Som vďačný ľuďom, ktorí viedli spevokol v tom čase za to, že cez cvičenie spevu dokázali jednoduchým spôsobom priblížiť mne a mojim rovesníkom správu o Pánu Bohu, a pomohli mi urobiť rozhodnutie ho nasledovať. Nevie, či by nositelia Nobelových cien za ekonómiu dokázali oceniť ekonomickú efektívnosť tejto intervencie, ja však viem, že mne táto intervencia zachránila život.

Ján Komrská ml.

MRÁČIKY

Idea Mráčikov vznikla v hlavách kvapôčkovských tímakov; chceli rozšíriť prácu Kvapôčok o prípravku, ktorá by zachytila deti v „predkvapôčkovskom“ veku 7 až 9 rokov, ktoré už vedia čítať (takže žiaci 2. a 3. ročníka ZŠ). V prípravke by sa naučili, čo Kvapôčky znamenajú po hudobnej, ale aj po obsahovej stránke.

Porozprávali sme sa s vedúcimi Mráčikov: **MARTINOU PETIJOVOU** a dirigentkou **JANKOU KEREKRÉTYOVOU**.

Čo sú teda Mráčiky?

M. Petijová: Mráčiky majú za cieľ naučiť, čo sú Kvapôčky, aj keď skutočne naučiť sa to nedá. Skôr to znamená, že ich pripravujeme na to, aké to tam bude. Robiť veci spolu, učiť sa spievať, mať nácvik, rozprávať sa spolu, hrať sa.

Aká je vaša spolupráca s Kvapôčkami?

M. Petijová: Začíname nácvik spolu s Kvapôčkami. Stretáme sa spolu s nimi, zapálime sviečku, ktorá symbolizuje prítomnosť Pána Boha. Jedna Kvapôčka zapáli kvapôčkovskú sviečku a našu potom zapáli jedno dieťa z Mráčikov. A potom Mráčiky odídu na svoj nácvik.

J. Kerekrétyová: Čo sa týka programu, pôvodná idea bola, že budeme mať rovnaký, resp. podobný program ako Kvapôčky, ale postupne sme prišli na to, že sa to nedá. A čo sa spievania týka, snažíme sa aspoň občas spolu cvičiť a potom aj spolu spievať.

M. Petijová: To, čo v Kvapôčkach funguje na komunite, nedá sa celkom preniesť. Musíme začať postupne. Nemáme jednu tému celý rok, ale rozprávame sa. Rozprávame sa napríklad o tom, čo robíš doma, keď si chorý, niekedy vychádzame z toho, čo sa práve deje, napríklad aj o tom, že ideme niekam vystupovať a čo to znamená.

Ako sa deťom darí v Kvapôčkach po prípravke v Mráčikoch?

M. Petijová: Myslím, že celkom dobre, aj keď zo začiatku bolo pre nich asi ťažké zapadnúť.

J. Kerekrétyová: Ale pre nás bolo potešením, keď nám povedali, že im bolo

v Mráčikoch dobre a že sa chcú vrátiť. To, ako naozaj pomohla prípravka deťom pred vstupom do Kvapôčok zistíme naozaj až tento rok, keď nám odídu deti, ktoré boli v Mráčikoch dva roky.

Podľa čoho vyberáte piesne? Sú to kvapôčkovské piesne?

J. Kerekrétyová: V tomto veku musíme vyberať jednoduché piesne aj po hudobnej stránke. Nie všetky deti sú hudobne zdatné, preto musíme vyberať piesne s malým rozsahom. Problém je aj v tom, že tie kvapôčkovské piesne, ktoré by sa dali vybrať po hudobnej stránke, majú slová, ktoré sú pre tieto menšie deti problémom, sú im neznáme.

M. Petijová: Naša najväčšia hrôza je, že nemáme odkiaľ čerpať. Nevieme nájsť pekné piesne, ktoré by sme mohli spievať. Už sme aj premýšľali nad tým, že zoberieme pieseň, ktorej melódia sa nám páči a dáme ju pretextovať. Vlastne sme to už aj urobili.

Čo vás čaká v najbližšej dobe?

M. Petijová: Tento školský rok nám odchádza do Kvapôčok sedem detí. Chceli by sme vyrovnat' počet detí. Keďže v Mráčikoch sú deti len dva roky, musíme mať vyrovnaný počet z jedného aj druhého ročníka.

J. Kerekrétyová: Čo sa týka piesní, naozaj nevieme. Uvidíme, aké budú deti. A čo sa programu týka, tento školský rok bol veľmi dobrý. Chceli by sme zopakovať výlet na začiatku roka, aby sa deti spolu zžili.

M. Petijová: Program tiež budeme prispôbovať tomu, kto v Mráčikoch bude. Tento rok sa zdá, že príde veľa chlapcov.

Čo vás motivuje?

J. Kerekrétyová: Baví nás to, že spolu niečo tvoríme. Keby nás to nebavilo, nevydržali by sme tam. A to platí pre deti aj team.

M. Petijová: Niektoré nácviky sú strašne demotivujúce a odchádzam s veľmi zlým pocitom. Niekedy sú aj stretnutia tímu náročné, a mám pocit, že to nemá zmysel. A niekedy ideme niekam spievať, napríklad do Betánie, a keď nejaká babička chytí dieťa za ruku a poďakuje mu, odrazu to nie je koncert – tým kontaktom sa to stáva službou, a toto sú veci, ktoré stoja za to a cítia to aj Mráčiky. □

Foto: Archiv Mráčiky

MÔŽEME SA SPOLU S DEŤMI UČIŤ

ROBIŤ DOBRE V MALÝCH VECIACH

KRISTÍNA UHLÍKOVÁ je Kvapôčkou takmer od narodenia, pretože s týmto spoločenstvom spievajúcich detí bola tak či onak spätá celá rodina. Obaja rodičia boli súčasťou tímu vedúcich a Kristína (spolu so svojimi súrodencami) v tom čase nemala veľmi na výber. Ale napokon sa jej to zapáčilo. Dnes sú Kvapôčky už vyše 20 rokov súčasťou jej života.

Ako vnímate fakt, že ste tento rok oslavovali 40. výročie? Čo to pre vás znamená?

Sme veľmi radi, že sme sa stali súčasťou týchto osláv, hoci pre nás v súčasnom teame je ťažké odosobniť sa a pozrieť sa na Kvapôčky z nadhľadu. Považujeme totiž tieto oslavy za skvelú príležitosť zastat' a pripomenúť si, že to, odkiaľ prichádzam, je dôležité pre to, kto som a kam smerujem.

Uchovávanie „historickej pamäti“ bolo vždy podstatnou súčasťou Kvapôčiek – generácie, ktoré tu boli pred nami, vnímame ako kamene, z ktorých sa stavia chrám. Budujeme na tom, čo postavil niekto iný, a bez toho by sme tu dnes neboli.

Ako team sme si tento rok čítali časti Listu Židom, v ktorých sa píše o odovzdávaní viery a o tom, ako bola celá etapa dejín postavená na krokoch viery. Tak vznikol povestný „abrahámovský oblúk“ – vďaka tomu, že existoval zámer, ktorý bol väčší ako jednotlivci. Tým nechcem povedať, že jednotlivci nie sú dôležití, ale existuje ešte aj to, čomu sa po anglicky hovorí „bigger picture“ (širšie súvislosti). Vnímame to aj Kvapôčkach, hoci sú to skôr záblesky, v ktorých sa nám Pán Boh zjavuje. To sú momenty, ktoré nás motivujú, pretože zrazu vidíme zmysel, ktorý nám niekedy v každodennom živote príprave nácvikov uniká.

Niektó povedal, že Kvapôčkové putovanie je putovaním od krízy ku kríze. Vnímáte to tak?

Niečo na tom bude. Pred niekoľkými rokmi viacerí ľudia z tímu odišli a zostali sme traja. Mali sme kopec detí, ktoré sa tešili na ďalší školský rok, a my sme nevedeli, či vôbec nejaký bude. Oslovili sme v otázke dirigovania asi 30 ľudí, a všetci odmietli.

Chýbala nám perspektíva, pohľad do budúcnosti. Potom moja mama prišla s takzvaným tajným tromfom. Bol ním Daniel Nagaj, ktorý práve prichádzal študovať do Bratislavy. Keď sme sa ho nesmelu spýtať, či by nechcel uvažovať nad dirigovaním, bezstarostným tónom s východniarskym prízvukom odvetil: „A prečože nie?“ Potom prišli ďalší ľudia a začali sa diať veci.

Samozrejme, nebolo to také jednoduché – bol to postupný a ťažký proces vzájomného hľadania a spoločného tvorenia vízie. Ale nakoniec vznikol team, ktorý priniesol veľa zaujímavých vecí a posunul kvapôčkovský príbeh o kus dopredu. Osobne považujem za veľké privilegium, že som mohla byť toho súčasťou.

Toto bol jeden z momentov, keď sme silno prežívali, že musí existovať nejaká iná sila, ktorá nás drží – nie naša vlastná. Božia moc sa prejavovala v našej slabosti, v kríze, keď sme nevedeli, čo bude ďalej.

Jednou z tém, o ktorých sa na stretnutí Kvapôčiek diskutovalo, bola tak trochu provokačne položená otázka, či existuje niečo ako kvapôčkovský životný štýl. Kvapôčka prišla na zem dobre robiť. Ako sa snažíte toto sprostredkovať deťom dnes?

Nikto nezaručí, že z dieťaťa, ktoré prejde Kvapôčkami, sa stane prototyp altruistu, ktorý nebude mať na zemi iný cieľ, ako robiť dobre iným. Veď ani team, ktorý Kvapôčky vedie, nie je zosobnením dokonalosti. Ale môžeme sa spolu s deťmi učiť robiť dobre v malých veciach. Naším cieľom napríklad je, aby deti spievanie a vystupovanie nevnímali v prvom rade ako sebaaprezentáciu, ale ako službu Pánu Bohu a ľuďom. Ale ako teamaci vždy nakoniec čelíme vlastnej bezmocnosti: mô-

žeme hovoriť, môžeme sa usilovať modelovať veci, ale v konečnom dôsledku nám ani tie najlepšie techniky nepomôžu zmeniť človeka. Keď sa to udeje, keď nastane moment, v ktorom dieťa pochopí, že je dobré, aby sme nežili len pre seba, aby sme viac mysleli na druhých, je to zázrak, ktorý sa nedeje z moci človeka, ale z moci Boha.

Ďalší školský rok bude opäť zlomový. Aké zmeny vás čakajú?

Po niekoľkých rokoch odchádza z pozície dirigenta Kvapôčiek Ivan Šiller a prežívame veľkú vďačnosť za požehnanie, ktoré sme cez neho prijali všetci prijali – nemyslím tým len jeho neobyčajný profesionálny vklad, ale aj vzťahy, zážitky, poznanie... Zároveň sme veľmi radi, že sa Daniel Nagaj s manželkou Pavlou rozhodli vrátiť medzi nás. Blízka budúcnosť je v dobrom zmysle slova otvorená, nemáme konkrétne plány na budúci rok. Dôležité je, aby si staronový team vytvoril svoju vlastnú víziu

Ako bude vyzerať kvapôčkové leto?

Chystáme letný pobyt. Po niekoľkých pobytach v Čechách sme sa presunuli späť na Slovensko, čo sme už stihli oľutovať. Nanešťastie, v našej krajine sú pri moci ľudia, ktorí majú veľmi zvláštnu predstavu o dobrovoľnej práci s deťmi. Takže veľká časť našej prípravy na pobyt spočíva v tom, že vytvárame rôzne dokumenty, potom ich podpisujeme, a získavame potvrdenia od lekárov a rôznych inštitúcií. Takže sme začali vďaka Kvapôčkam aspoň trochu vnikáť do tajov, ktoré sa skrývajú za spojením „tyrania štátneho aparátu“. (Ironický smiech.)

Napriek tomu dúfam, že sa pobyt uskutoční a že spolu s deťmi strávime intenzívny a zaujímavý čas. ■

ROZPRÁVANIA Z TAIWANSKÉHO POBREŽIA

MIROSLAV MORAVSKÝ
(Autor je súkromným
podnikateľom, členom
staršovstva CB v Kalinove.)

Pred niekoľkými rokmi som pomáhal rozbiehať novú výrobu skla na Taiwane. Bol to náročný projekt, ťahajúci sa viac ako jeden rok. Fabrika, v ktorej sme pracovali, bola vzdialená len asi dva kilometre od pobrežia Tichého oceána. Bola tam síce pláž, široká od dvoch do desiatich metrov, nevyzeralo to tam však tak ideálne, ako na obrázkoch z cestovnej kancelárie. Prístupný úsek bol dlhý asi 2 km, na severe ohraničený ústím malej, dosť špinavej rieky, na juhu zálivom, kde sa pláž rozširovala až na niekoľko desiatok metrov. Za plážou bol hustý nepriechodný porast buriny prerušovaný miestami, kde rástol bambus. Často som tu – niekedy s kolegami, niekedy sám – trávil obedňajšiu prestávku. Rýchlo sme zhltnúli obed, nasadli do auta a o niekoľko minút sme tam boli. Bol to príjemný a užitočný relax, aj keď to niekedy trvalo len pätnásť minút. Pozorovali sme more, brodili tsa vo vode, niekedy sme sa dokonca aj okúpali, ...ale nielen to. Začal som k pobrežiu chodiť aj večer, po práci. Postupom času sa mi ten ďaleký kúsok sveta – pás zeme a vody – stal takým blízkym, až som mal pocit, akoby sme sa spriatelili. Prijímal ma, vystresovaného prácou a ponúkal oddych, pokoj a odstup od denného zhonu, umožňujúci rozmyšľanie o veciach života. Chvilke tam strávené boli príležitosťou nanovo si uvedomovať jednoduché, ale dôležité pravdy o sebe a o svete. Tie cenné pravdy, ktoré pomáhajú niesť bremeno života a dávajú nádej. Tie, ktorých poznanie vyslobodzuje, lebo majú pôvod v Tom, o kom Biblia hovorí, že stál na počiatku všetkých vecí a bude aj pri ich konci, ktorému my ľudia, jeho stvorenie, napriek našej vzbure voči nemu, našťastie nie sme ľahostajní.

Mušle

Zbierať mušle v mori je ako zbierať hríby. Jednoducho to láka. Poteší vás každý nájdený kúsok a dodá vám chuť hľadať ďalší, ktorý by mohol byť ešte krajší. Keď sme trafili na odliv a mohli kráčať po miestach, kde býva väčšinou voda, vracali sme sa často s plnými rukami a vreckami. Neboli to veľké mušle, tak od dvoch do desiatich centimetrov, udivovala ma však ich rôznorodosť. Boli šedé, biele, blede alebo tmavohnedé, s ostňami, ale aj s hladkým povrchom, matné, ale aj lesklé... jeden druh bielych bol dekorovaný nádhernými vzormi z tenkých bordových čiarok.

Sedel som raz na brehu a prezeral si práve nazbierané prírastky do zbierky. Boli pekné a užitočné zároveň, bývali bezpečným úkrytom pre svojich obyvateľov a rozmýšľal som

o tom, že aj my ľudia potrebujeme svoje ulity. Potrebujeme pocit bezpečia, potrebujeme mať niečo, čo nás chráni pred ohrozeniami.

Ulita je však nielen ochrana, ale aj bremeno, obmedzenie. A preto niekedy kvôli tomu, aby sme sa dostali ďalej, potrebujeme rozbiť alebo opustiť svoje ulity. Potrebujeme prekonať veci, čo nás limitujú.

Hovoríme tomu pokrok a oslobodenie a hovoríme, že na to máme právo. Je to však hra s neistým koncom... keď totiž v mene práva na naplnenie svojich túžob odstraňujeme to, čo nás obmedzuje, často zároveň odstránime aj to, čo nás chráni. Potom sa stáva, že uprostred vysnívania rajsa zistíme, že sme nahí a zraniteľní.

A tak sa potkýname životom, túžiaci po slobode a ochrane zároveň, naplňajúc jedno kazíme druhé. Je to bludný kruh, ktorý znova a znova absolvujeme ako jednotlivci aj národy. Naozaj to nemá riešenie? Sedel som tam a bezradnosť v mojom vnútri sa začala meniť na smútok.

Potom som sa opäť pozrel na mušle v mojej ruke a uvidel som to. Ich tvary mali jedno spoločné. Bola v nich zakódovaná špirála. Jednoduché, ale úžasné Božie riešenie. Schránka zostáva stále pevná, no dokáže sa zväčšovať prostým prikladáním vrstvy minerálov na jej okraj. Svojho obyvateľa chráni a zároveň mu umožňuje rásť. A pochopil som, že aj Boží plán pre náš život je takisto úžasný.

Ak sa ho snažíme naplňať, ponúka ochranu a slobodu pre rozvoj zároveň. Jeho princípy sú tiež jednoduché a rovnaké pre všetkých, ale pritom to nie je uniformita. Boh má svoje unikátne riešenie pre každého z nás, nádherné.

Pobral som sa k autu a starostlivo uložil nazbierané mušle, aby sa nepoškodili. Pripadali mi veľmi vzácne.

Štvorkolky

Môj aktuálny pobyt na Taiwane trval už niekoľko týždňov. V práci sa to komplikovalo, chcelo sa mi vrátiť sa domov, chýbala mi žena a deti. Raz som sa po práci vybral na južný koniec pláže. Slnko už bolo nízko nad oceánom, už si začalo obliekať červené pyžamko a chystalo sa spať. Spomenul som si, že som to takto hovorieval svojim deťom pri večernej rozprávke – a clivota bola hneď väčšia. Naozaj mi chýbajú. Bol odliv. V týchto miestach to znamenalo, že sa odkrylo piesčité dno veľkosti takmer futbalového štadióna. Dal som si malú prechádzku. Je prekvapujúce, aký je takýto odkrytý piesok pevný, noha na ňom leďva zanechá odtlačok. Potom som iba sedel – sám, nikto pri mne. Rýchlo sa to však zmenilo. Pri pláži zastali tri terénne pickupy, na korbách štvorkolky. Z áut vyskočili šikovní chlapci a o chvíľu boli štvorkolky vyložené. Boli robustné, s veľkými kolesami. Ozval sa ich rev a už aj šantili po odkrytom dne. Najprv ma ich vyrušenie nahnevalo. Keď som ich však pozoroval, ako sa dobre zabávajú, zaujalo ma to. Dokonca som dostal chuť si to vyskúšať. Piesok sa pokryl jazvami po kolesách. Netrvalo to dlho, zrazu sa pobrali k autám, štvorkolky naložili a boli preč. Zostalo ticho. Príliv končil, oceán vyslal niekoľko väčších vln, ktoré zlízali stopy po pneumatikách. A opäť bolo všetko ako predtým. Vrátil sa aj môj splín. Dokonca zosilnel. Čo tu vlastne robím, v tejto ďalekej zemi? Má to vôbec nejaký zmysel? A má vôbec zmysel sa o čokoľvek v živote vážne usilovať, keď nakoniec cez všetko, čím sa zaoberáme, sa prevalia vlny času a nenávratne to vygumujú? Díval som sa na zapadajúce slnko, už sa prezlieklo, a spomenul som si na žiariace oči mojich detí počas večernej rozprávky. Áno, vtedy tá chvíľa mala zmysel. Ako každá chvíľa v našom živote, keď pomôžeme ľuďom okolo nás poznať, že svet nie je až také zúfalé miesto. Keď sa sami pre nich staneme tou jeho lepšou stránkou. Ak by však svet predsa len tým zúfalým

miestom bol, potom sme klamári. Ja som ale v tej chvíli vedel, že nie sme. Tá chvíľa totiž jasne hovorila rečou Tvorcu: Stvoril som svet tak, že má zmysel. A nádej človeka v ňom má svoje miesto.

To ma postavilo na nohy. Slnko v červenom pyžamku ťahalo na seba perinu obzoru. Idem aj ja spať, je treba si oddýchnuť, zajtra je nový deň, ktorý bude novou príležitosťou urobiť niečo zmysluplné.

Odpadky

Bola horúčava, taká riadna tropická. Taká, že keď sa vyjdúc von vydáte napospas slnku, máte pocit, že vás nemilosrdne pritláča k zemi a ukradlo vám polovicu pľúc. Počas obedňajšej pauzy sme sa po istom váhaní rozhodli, že sa predsa len ideme pozrieť k pobrežiu. Možno to tam bude aspoň o niečo znesiteľnejšie. Nebolo. Všetko nehybne trpelo horúčavou.. Dokonca ani oceán sa nevnul. Jedinou známku jeho života bolo, že lenivo vyplŕľoval na breh malé vlnky. Vtom sme začítli zápach, ale strašný. Niektorý vysypal na kraj pláže hromadu hnijúcej zeleniny. Rýchlo sme nasadli do auta a skonštatovali, že ísť sem nebol dobrý nápad.

Horúčavy trvali ďalší týždeň. Keď sa konečne mierne ochladilo, vybrali sme sa opäť k pobrežiu. Po vystúpení z auta sme len opatrne nasávali vzduch, pripomenulo sa nám, čo sme tu cítili naposledy. Teraz to ale bolo v poriadku, do nosov sa nám dostával len jemne osolený vzduch oceánu. Miesto, kde ležali odpadky sa síce ešte dalo poznať, bolo tam však už len niekoľko suchých hnedých listov, ktoré rozfukoval vietor. Padlo niekoľko poznámok na tému, ako dobre si s tým príroda poradila, súhlasil som. Asi o týždeň sme po príchode na pobrežie opäť zažili prekvapenie. Nové odpadky, teraz to nebola zelenina, ale kopa polámaných kusov plošných spojov. Padlo niekoľko poznámok na tému nezodpovednosti ľudí, opäť som súhlasil. Nesmrdelo to, lenže nikdy potom sme už v tejto časti pobrežia – ktorá inak bola celkom pekná, lebo piesok sa striedal s kameňmi – nemohli chodiť bosí. Nevedeli ste, kedy natrafíte na ostrý zelený kúsok plošného spoja. Som presvedčený, že sú tam doteraz. S týmto si príroda neporadila.

O nejaký čas, sediac na kameni a pozerajúc sa na plošný spoj trčiaci z piesku, rozmýšľal som o sebe, o nás ľuďoch. Aj my sme schopní sa s mnohými vecami vysporiadať, mnohé zvládneme, mnohé sme poriešili, dali do poriadku. Tak ako príroda zvládla tú zhnitú zeleninu. Sú však veci v našom živote, neporiadky okolo nás a v nás, na ktoré sami nestačíme, lebo sú z princípu nad naše sily. Potrebujeme na ne jednoducho pomoc zvonku. Ak táto pomoc nepríde, v našej duši zostanú navždy zabodnuté ostré zraňujúce kúsky plošných spojov, tak ako tam v tom pobreží.

Vďaka Bohu, že takáto pomoc existuje. A o tom či ku mne príde, nerozhoduje náhoda, ale ja sám, svojím pozvaním toho, ktorý jediný dokáže upratať moje vnútro. ■

DIALÓG

mladých

3/2008, I. ročník

editorial

Hore bez. Čo ti napadne ako prvé, keď si prečítaš takéto provokatívne slovné spojenie? Ak ti prišlo na um niečo súvisiace s nudizmom, patríš k nadpolovičnej väčšine. Mnohí sa ma hneď po uvedení tejto témy na obálke predchádzajúceho čísla Dialógu spýtali, či plánujeme celé číslo venovať tejto kontroverznej téme. Čo myslíte?

„Hore bez“ nemusí nutne znamenať len nudizmus. Tú druhú a značne menšiu skupinku ľudí napadlo, či to nesúvisí s tým, že niekto môže počas leta strácať rozum. A to je to, o čo nám ide! Počas leta a prázdnin je dobré, ak si od niektorých aktivít oddýchnete – čiže vypínate mozog a stávate sa tzv. jedincami „hore bez“, nemysliacimi na školu a na všetky veci, ktoré s ňou súvisia. V tomto prípade je to správne, lebo na to predsa prázdniny sú. Ale veľakrát sa stáva, že náš rozum nezapíname ani pri veciach, ako je obliekanie alebo obľúbené letné flirtovanie, občas s výhovorkou: „Veď to nič neznamená!“ Je to naozaj tak?

Aj tentokrát chceme hovoriť o rôznych veciach a situáciách, s ktorými sa v lete často stretávame, okolo ktorých sú niekedy nejasné mantinely a častokrát mnohé otázky... a s ktorými sa musíme skôr, či neskôr racionálne vysporiadať. Tých, ktorí chytili toto číslo s očakávaním riešenia citlivej témy nudizmus nemusia byť sklamaní – prídu si na svoje. Ale naša hlavná otázka znie inak: kedy môžeme byť „hore bez“ a kedy nie?

Evica Kianičková
vedúca redaktorka

Kresťania a obliekanie – dlhodobo diskutovaná a konfrontovaná téma najmä medzi mladými ľuďmi a tzv. staršou generáciou, ale taktiež medzi mladými navzájom. Hneď na úvod sa nám teda natíska otázka, k akým záverom sa dospelo v rámci takýchto diskusií, aké sú riešenia v oblasti kresťanskej módy a vôbec, či existuje nejaká „kresťanská móda“?

Aj v kresťanských kruhoch nachádzame rozdielne názory a pohľady na túto problematiku. Najväčšiemu drobnohládu a kritike sú podrobené ženy/dievčatá, kde sa sleduje, či nie sú príliš vyzývavo oblečené alebo namaľované. Napríklad niektorým prekáža, keď si ženy, dievčatá obliekajú šaty alebo tielko na ramienka – vraj je to necudné a dráždi to mužov, iným zas vadí, keď sa žena o seba nestará a chodí zahalená od hlavy až po päty ako vo vrecovine – vraj zakrýva svoj pôvab, ktorý jej Boh daroval. Ako teda postupovať pri hľadaní prijateľných (pre väčšinu) riešení v oblasti obliekania?

Na vhodnosť oblečenia neexistujú pre kresťana univerzálne tabuľky. Preto jediným meridlom vhodnosti, či nevhodnosti celkového štýlu obliekania, je Božie Slovo, ktoré exaktne vymedzuje hranice, v rámci ktorých sa treba rozhodovať (nielen pri oblečení). Pri takto nastavenom rozhodovaní by sme mali určite zvážiť nasledujúce otázky:

Nepohorší moje oblečenie niekoho? To, čo znesie jeden brat/sestra v zbere, nemusia automaticky aj ostatní, preto nás Biblia vyzýva rešpektovať aj tých najslabších, ktorí veci nevedia uniesť a zvládnuť.

Nepoškodí mi daný typ oblečenia/módnych doplnkov zdravie? Poškodením vlastného tela sa spreneverujeme voči Bohu, ktorý nám dal zdravie a ktorý označil telo za chrám Ducha Svätého (napr.

módnym hitom sú „číny“ alebo tzv. balerínky – avšak tento typ obuvi môže pri pravidelnom nosení spôsobiť deformáciu chodidiel – tzv. ploché nohy; ďalším problémom môže byť nosenie krátkych tričiek, pri ktorom sú nedostatočne chránené ľadviny; alebo nosenie imidžových okuliarov, ktoré poškodzujú zrak, atď).

Áký je motív, prečo si dávam práve toto oblečenie? Najmä u mladých tínedžerov to môže byť rebelstvo – voči rodičom, voči Bohu, vyznávanie nejakého životného štýlu, filozofie (napr. emo); v neskoršom veku – sexuálne vábenie, provokácia, ľahostajnosť/nedbanlivosť o svoj vzhľad. Boh hľadá na srdce človeka. Preto sa za svoje motívy raz budeme zodpovedať Jemu. Ľudí okolo seba možno oklameme, ale Jeho nie.

Je toto oblečenie dôstojné a primerané? Ako dediči Božieho kráľovstva sa máme o seba starať a byť čo najlepšimi reprezentantmi; aj v sekulárnej spoločnosti existuje určitý bontón a naša „kresťanská sloboda“ nemá pohoršovať našich spoluobčanov; Božie Slovo nás vyzýva k starostlivému spravovaniu majetku, ktorý nám Boh zveril, preto by finančná hodnota oblečenia mala byť primeraná k nášmu stavu. Vkusne, pekne a imidžovo sa dá obliecť aj za relatívne nízky peniaz.

Nemyslíme si, že kresťania by mali chodiť zahalení od hlavy po päty v oblečení z 15. storočia, bez mejkapu a parfému. Práve naopak. Chlapci sa majú snažiť vyzerať šarmantne pre dievčatá a dievčatá pre chlapcov. Máme pôsobiť upravené a čistotne aj na svojich susedov a kolegov. Avšak oblečenie nemá byť hlavným bodom v našom živote, ani najväčšou útratou našich peňazí a zdrojov. A čo je najdôležitejšie, má zohľadňovať Božie princípy a postoje.

Janči a Janka Máhríková

horúca TÉMA

letný flirt

Čo to vlastne je...? Príliš som sa nad touto témou doteraz nezamýšľala, lebo, predstavte si, nepoužívam práve takéto praktiky :) Ale keď na chvíľu zavriem oči, tak si pod tým dokážem predstaviť žmurkanie jedného pohľavia na druhé, dievčatá na pláži snažiace sa pôsobiť zvodne a keď otvorím oči, zisťujem, že strúham svoju obľúbenú grimasu znechutenia. Nie že by som bola pohoršená (predsa len sa vidí už všeličo), ale príde mi to dosť seba znevažujúce, ale nikto nemá v tej chvíli trochu chochmesu... Ved' prečo by aj – ukázať bicepsy a ide sa! A ak ich nemáte, musíte na nich zapracovať, alebo ukázať iné kvality :)

Práve preto, len čo sa priblíži leto (AHA RÝM!), stránky časopisov sú plné letného flirtu (popri celoročnom) a na internete stačí tieto slová naklepnúť do googlu a dozvieme sa, že stvoritelia týchto „plodných“ rečí hovoria len o tom, aké je to potrebné zažiť letné „vzrúš o“ tohto druhu, a že práve leto je na to priam predurčené. Flirt predsa dodáva letným dňom tú správnu šťavu a šmrnc. Musím však uznať, že masové letné vyzliekanie k tomu len nabáda, ale, haló, ľudia, je sice horúco, ale nie je čas párenia!

Práve som dočítala pár iných článkov – a iného druhu – aby som mala čo kritizovať. Nejde ani tak o kritiku, ale skôr o to, dať si pozor pred nadmerným vystavovaním sa

slniečku :) V lete vlastne nejde o od-dych, ale o to, ako naplno využiť príležitosť a stihnúť všetko, čo sa cez rok nestíha. Z relaxu sa stáva úmorná drina. Rady, ako si zariadiť dovolenku, akú destináciu si vybrať, len aby boli čo najlepšie úlovky a ako sa chovať, sa dajú spočítať možno aj na stovky strán. Bývajú zosumarizované v akejsi „osnove“, ktorú by bolo najlepšie mať vždy pri sebe a používať ju na spôsob mapy. Ale načo to je? Nie je to zbytočné zabíjanie času?

Myslím, že Boh nám dal schopnosti na dlhodobejšie projekty, než sú letné lásky, ktoré môžu byť sice vzrušujúce, ale sú príliš nestále. Nevieť, či je až toľko času na zaoberanie sa vecami, ktoré nemajú dlhú životnosť. To tu fakt chceme byť tak dlho, že si môžeme dovoliť taký luxus?

Láska, ktorá nám bola daná od Boha, by nemala byť zneužívaná. Lebo...

ako potom zistíme, čo je skutočné? Ako zistíme, či láska, ktorú cítime, nie je len vychádzka na pláž, ktorá sice osvieži, ale zostane niekde v piesku?

Je jasné, že pokušení bolo, aj vždy bude naozaj dosť. Ale nebudme my tými spúšťačmi.

„Beda svetu pre zvody na hriech; zvody sice musia prísť, ale beda človeku, z ktorého prichádza zvädzanie.“ Mt 18, 7

Markéta Lukáčová

anketa

Téma flirtu je zaujímavá aj z toho pohľadu, že doňho občas spadneme nevedomky. My sme ale chceli zistiť, koľko mladých ľudí ho praktizuje vedome. Preto sme zašli na jeden slovenský chatový portál a nadhodili sme do pléna otázku „**m á š rád/užívaš si letný flirt?**“ a ponúkli sme tieto odpovede:

- a) jasne, však to patrí k letu!
- b) neviem, neriešim to...
- c) nie, je to strata času.

Ako je to teda s nami? Iba 9 % chalanov a 9 % dievčat zastáva názor, že je to strata času, či už preto, že im to príde trápne, alebo vedia, že tieto vzplanutia nemajú trvalosť, takže prečo si miňať svoju energiu týmto smerom? 23 % dievčat a 16 % chalanov túto otázku neriešia. Tým, ktorým idú skvele prirodvedné predmety (napr. taká matematika), zrejme už došlo, že mladých, ktorí milujú letné flirty, je veľmi veľa. Áno, až 68 % opýtaných dievčat si myslí, že leto bez flirtu nemá zmysel a dokonca až 75 % opýtaných chalanov má ten istý pocit.

Táto anketa sa robila medzi obyčajnými ľuďmi zo sveta. Pre niektorých sú výsledky zarážajúce, pre niektorých očakávateľné. Ale teraz si každý položme otázku: ako by vyzerala táto anketa, kebyže sa urobí v našej cirkvi?

-red-

nudizmus

Táto téma je štekľivá, citlivá a – k môjmu prekvapeniu – medzi mladými aj kontroverzná. Pred pár rokmi tabu, dnes je takmer imidž. Dnes to letí – opáliť sa všade „naostro“, nielen v bezpečí solária. Hanba? Stud? To dnes neletí. To sú tabu súčasnosti. Pekne na striedačku. Z extrému do druhého.

Začnime niekde. Na rieke Váh? Alebo na kúpalisku v Rajeckých Tepliciach, kde sú aj deti? Senecké jazerá? Chorvátsko...? Podľa internetu ľudia navštvia nudapláže (alebo N-pláže) väčšinou zo zvedavosti, alebo si to jednoducho chcú vyskúšať. Samozrejme, sú aj takí, ktorých oslovila filozofia naturizmu, kde ide o „návrat človeka k prírode prostredníctvom jeho pobytu bez odevu v prostredí prírody“. Iní tvrdia, že je to pre telo zdravé. Dôvod sa vždy nájde. A dôvody sa bezdôvodne nepreberajú. Vnútorňy svet mysle naháčov a tých okolo zostáva trestuplne nepovšimnutý.

Dobre, povedzme, že sa rozhodnem, že to chcem skúsiť, či len „hore bez“, alebo úplne. Povedzme, že preto, lebo je krajšie, keď je telo jednoliato opálené. Prichádzame k danej lokalite N-pláže (alebo aj normálnej pláže), nervy máme napnuté, srdce divo bije... prvý krát je všetko ťažké. Predstava, že každých 50 metrov je taký naháč starostlivo zalezený v hustých kríkoch, je mylná. Zvyčajné profi miesta sú ako hotelové komplexy. Riadna

masovka. Deka na deke. Ľudia sú vedľa vás bližšie, ako by ste si želali. Musím najprv bojovať s vlastnou hanblivosťou, prekonať stud: „keď môžu oni, tak môžem aj ja“, „však sa nemám za čo hanbiť (niektorí sú tu na tom horšie)“, „narodil/a som sa tak, takže je to prirodzené“... Druhý krát to ide ľahšie. A tretí? No problém, o nič predsa už nejde!

Niektorí možno očakávajú, že si tam užijú pri pohľade na pekné nahé telá. Hm, zrejmy omyl. Podľa dostupných zdrojov nudizmu holdujú skôr starší ľudia (zrejme ešte pozostatky hippies-generácie :), ojedinelý výskyt modeliek, skoro žiadni fešáci z billboardov – takže čo sa týka tohto, priveľmi pekný pohľad zrejme nehrozí. A čo ak tam stretnete šéfa, učiteľa alebo suseda? Ako im vysvetlite, že čo tu vlastne robíte? Alebo radšej zahovoriť protiotázkou: čo tu robíte, pán profesor? Psychika je potvora. Taký pohľad sa naveky vryje do pamäte. Stretnutie na prvej hodine v septembri musí byť úchvatné... To isté platí aj opačne. Dobré, niekto si povie – zvyknem si. Je to naozaj dobré nechať sa dobrovoľne otupiť pohľadom na cudzie nahé telá? Aké potešenie nám potom ostane do manželstva? Mám pocit, že dnes poznáme všetko, videli sme všetko,

skúšame všetko, a preto nevzrušuje nás už nič, nezaujima nás nič, nenapĺňa nás už nič.

Zaujímavý je názor lekára. Pokožka má vraj svoju „pamäť“ a nepáči sa

jej, ak celé roky nebol kúsok tela opaľovaný a zrazu ju celú majiteľ vystrčí na slnko... Rakovina kože sa môže prihlásiť do diskusie... Tu sa natíska otázka - znamená to, že máme sa nudizmu učiť od mala malinkatého bez prerušenia až do postdôchodkového veku, aby pamäť kože neutrpela šoky? Ako je to s nahotou?

Ani kresťania nie sú jednotní. Niektorí dokonca teologizujú v prospech nudizmu, ved' Adam a Eva chodili v raji nahí a bolo to pre nich prirodzené, čiže aj my by sme mali byť prirodzení. Zabúdajú však dodať, že to bolo pred pádom človeka. Po ňom sa veci zásadne zmenili. Človek si začal uvedomovať a chrániť svoje súkromie, nahotu, svoju intimitu. Dokonca Boh sám ho prikryl odevom z kože (1M 3, 21). Biblia nás nabáda zaobchádzať s nahotou veľmi opatrne a citlivo a nemali by sme nielen na verejnosti (a čo iné kúpalisko je?), ale ani doma behať nahí (3M 18, 7-17). Noachovi synovia boli Bohu milí (1M 9, 23), keď otca zakryli, pričom odvrátili zrak, aby nevideli jeho nahotu. Nespravili to preto, že by sa im „to“ hnusilo, ale preto, lebo rešpektovali jeho intimitu a súkromie, tak ako to Boh nariadil. Nahota je krásna, ved' je dielom Božím. Práve preto s ňou musíme zaobchádzať ako s cennosťou. Človek je obraz, ikona. Má svoje miesto. Ozaj – už ste videli Rembrandtov, Picassov alebo Fullov povalovať sa pohodených na kameňoch Váhu?

Nada Máhrliková

Dve slová, ktoré patria neodmysliteľne k sebe. Relax a voľný čas je asi to, na čo sa najviac tešíme. Sme rôzne povahy a aj naše predstavy o tom, ako relaxovať, sa výrazne líšia. Ale niečo majú spoločné: plánujeme ich už pekne dlho predtým, ako nastane prvý deň našich prázdnin.

Už v zime alebo na jar, s príchodom prvých first-momentových ponúk sedíme nad katalógmi možno aj s blízkymi a vyberáme čo najlacnejšiu dovolenku na čo najkrajšom mieste. Možno sa rozhodujeme, či ešte rok vydržať pod rodičovskými krídlami, alebo sa osamostatniť a vyprosiť si dovolenku len v kruhu priateľov. Zahraničie alebo Slovensko? More alebo hory? Hotel, penzión, stan? Je predsa toľko možností Stačí sa len rozhodnúť. Potom, keď si vyberieme, s nadšením poskakujeme a plánujeme si program na každý deň. Beháme po internete a hľadáme najlepšie turistické chodníčky, najbližšie pláže, najkrajšie okolité miesta. Niektorí milovníci pamiatok preskúmajú kopy máp, aby zistili, kde a ktoré pamiatky sa oplatí vidieť aj za cenu, že dôjde k ujme na zdraví alebo živote v dôsledku extrémnych teplôt, nadšeného davu, alebo jednoducho toho, že niečo, čo chceme vidieť, sa nachádza na ťažko dosiahnuteľnom mieste.

A samozrejme, k letu patria aj brigády. Nemôžeme ich síce vyhlásiť za relaxačnú činnosť (šťastný ten, kto môže :), ale je to niečo, čo do našich letných plánov výraznejšie zasahuje a ovplyvňuje ich. Sme mladí, študenti stredných a vysokých škôl, a nič nie je také lákavé alebo potrebné ako zarobiť si

pár koruniek do ďalšieho roka, či už na štúdium, alebo len tak na osobné potreby, alebo kvôli pocitu osamostatnenia. Aj pri tomto rozhodovaní máme niekoľko možností. Rozhodnutie, či ostať doma, alebo utiecť niekam do zahraničia súvisí nielen s výhodnosťou danej ponuky, ale aj s chuťou spoznať väčší kus sveta, alebo sa podučiť, alebo zlepšiť v jazykových schopnostiach, aj keď len tak okrajovo popri práci.

Leto je vždy plné plánov a pod slovom relax si každý z nás predstaví niečo iné. Vo vyhľadávaci na internete pod slovom RELAXÁCIA čítam, že je

to celkové fyzické a duševné uvoľnenie. Každý z nás má predstavu o uvoľnení inú. Podľa toho, kým kto je. Ozaj, ako relaxuje človek,

ktorý odovzdal svoj život Kristovi? Asi som mala začať ináč: Relax a leto a Kristus...

Nechcem tým povedať teraz to, že plánovať a ísť na dovolenku je zlé. Ale skôr to, aby sme aj v týchto hektických dňoch voľna, keď beháme z kúpaliska na kúpalisko, alebo z brigády na brigádu premýšľali, kým sme v ňom. Počas školského roka, keď sme zavalení povinnosťami, skúškami a písomkami, si na Boha často spomenieme. Možno častejšie ako

počas leta, keď nás pohltí naša túžba relaxovať a zabávať sa. Mali by sme sa učiť relaxovať s Bohom. Myslieť na Neho pri každej našej činnosti. Byť s ním a odovzdať sa do Jeho rúk. Tak, ako to dokážeme počas školského roka, keď nás skúškami viedla Jeho ruka, tak aj cez leto, keď nás zdanlivo nič ťažké nečaká. Je s nami pri vode, na cestách, v partii na brigáde... Tak, ako si oddeľujeme chvíľky, keď sme s ním počas školy, tak je to dôležité, aj keď sa vrátíme po „ťažkom“ a „vyčerpávajúcom“ dni strávenom s priateľmi.

A ešte jedna vec - náš zbor. Napriek všetkému „mohutnému relaxu“, by sme si mali nájsť čas aj na náš zbor, našich priateľov v ňom a na naše

spoločné zborové aktivity. Neuprednostňovať vlastné pohodlie alebo priateľov mimo zboru, ale ísť na spoločné zborové tábory alebo zorganizovať vlastné mládežnícke akcie. Možno o to viac, o čo viac sme rozutekaní kade-tade a pravidelné stretnutia mládeže v čase prázdnin ustávajú. Veď zbor je o živote a ten nemá prázdniny.

Evica Kianičková

výzva

Týmto by sme radi vyzvali všetkých mladých, aby sa zapojili a dali nám o sebe vedieť. Čo majú nové, čo sa u nich deje, čo organizujú. No reagujte aj na aktuálne témy, možno aj na tú, čo sme nadhodili, alebo navrhňte iné. Vaše reakcie a námety posielajte na:

kianickova.eva@gmail.com

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

kontakt

vedúca redaktorka:
e-mail:
mobil:
grafické spracovanie:

Eva Kianičková
kianickova.eva@gmail.com
+421 903 822 042
Nad'a Máhriková

OSPRAVEDLNENIE

V Dialógu 3/2008 v kapitole Levice sme neuviedli, že pohľadnicu Levíc z r. 1932 nám poskytol zo svojho archívu **Csaba Tolnai**.

Pohľadnica Nyíregyházy na tej istej strane je z archívu **Štefana Markuša**.

V Dialógu 4/2008 na str. 10 sme neuviedli autora glosy *Prečo sú rozvody v kresťanských manželstvách?* Autor je **Stano Beliš** zo Starej Turej.

Všetkým sa ospravedľujeme.

DIALÓG

mesačný časopis o politike, kultúre, histórii

To je webová stránka nášho časopisu.

Môžete

písať, diskutovať,

posielať námety

navrhovať témy.

Vydavateľ si vyhradzuje právo uverejňovať príspevky a podnety z webovej stránky v časopise DIALÓG. Publikovať budeme len príspevky identifikované celým menom a miestom bydliska.

www.mesacnikdialog.sk

JANA CAMARA: Svetlo a tieň

V budúcom čísle:

Nový seriál:
Ľ. FAZEKAŠ:
DOSTĽ BOLO SPÁNKU

Téma:
MLADÍ V CIRKVI

Náš hosť:
ZBOR V KOŠICIACH